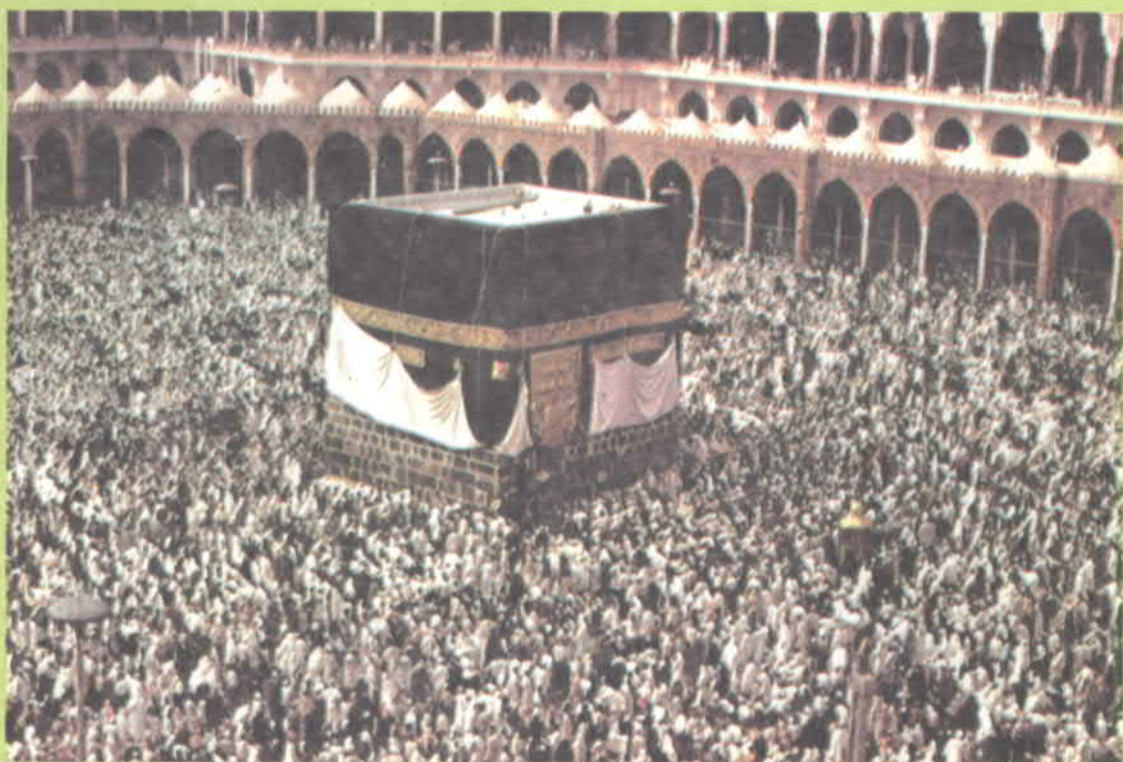

หนังสือเรียนสังคมศึกษา

๙๐๑๔

ศาสนบัญญัติ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

กระทรวงศึกษาธิการ

พ ๒๑๗
ม:๙
๖๕๔๖
(๒๕๔๐)

DCID LIBRARY

0000003982

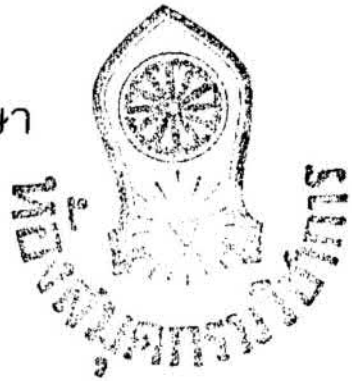

สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ

หนังสือเรียนสังคมศึกษา

๓ ๐๑๔

ศาสนบัญญัติ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 27 ก.พ. 2545
เลขทะเบียน ๗ ๐๙๙๐๖
เลขเรียกหนังสือ ๒๙๗ ม.๔/๖ 54๕๖

ISBN 974-00-7793-5

พิมพ์ครั้งที่ ๕,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๔๐

องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

กรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๒ ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือเรียน
สังคมศึกษา ส ๐๑๔ ศาสนบัญญัติ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ กระทรวง
ศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๔

(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

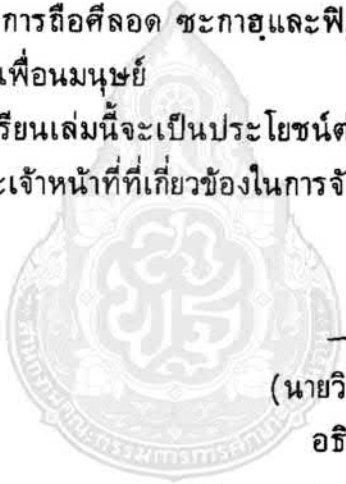
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส ๐๑๔ ศาสนบัญญัติ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มนี้ กรมวิชาการและสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๒ ได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องศาสนบัญญัติ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เพิ่มเติมในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ กลุ่มสังคมศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจและพิจารณาหนังสือตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการตรวจและพิจารณาหนังสือเรียนเล่มนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

หนังสือเรียนเล่มนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องที่บัญญัติไว้ในศาสนาอิสลาม และสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องในสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงกำหนดให้ปฏิบัติและละเว้นในสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงห้าม ได้แก่เรื่องความสะอาด การอาบน้ำวาญิบและการอาบน้ำสุนัต การอาบน้ำละหมาด ตะยัมมูม อะซานและอิกอมะฮ์ การละหมาด การถือศีลอด ชะกาฮ์และฟิฏเราะฮ์ หัจญ์และอุมเราะฮ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้เกิดความสุขแก่ตนเองและเพื่อนมนุษย์

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้จัดทำ ผู้ตรวจ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

(นายวิเวก ปางพุดพิพงศ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๘ ตุลาคม ๒๕๒๙

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ความสะอาด	๑
น้ำและชนิดของน้ำ	๒
การชำระด้วยน้ำ	๒
อิสตินญาอ์	๒
หลักเกณฑ์ของอิสตินญาอ์	๓
กิจกรรมท้ายบท	๓
บทที่ ๒ การอาบน้ำวาญิบและการอาบน้ำสุนัต	๕
กรณีที่ต้องอาบน้ำวาญิบ	๕
กรณีที่ควรอาบน้ำสุนัต	๕
หลักในการอาบน้ำ	๖
เงื่อนไขของการอาบน้ำ	๖
ข้อห้ามสำหรับผู้มีญะนาบะฮ์	๖
กิจกรรมท้ายบท	๗
บทที่ ๓ การอาบน้ำละหมาด (วุฎอ์)	๙
สิ่งที่ต้องปฏิบัติ (วาญิบ) ในการอาบน้ำละหมาด	๙
สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุนัต) ในการอาบน้ำละหมาด	๑๒
สิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด	๑๒
ข้อห้ามสำหรับบุคคลที่ไม่มีน้ำละหมาด	๑๒
กิจกรรมท้ายบท	๑๓
บทที่ ๔ ตะยัมมุมน	๑๕
เงื่อนไขของการทำตะยัมมุมน	๑๕
การทำตะยัมมุมน	๑๕
สิ่งที่ทำให้เสียตะยัมมุมน	๑๖
กิจกรรมท้ายบท	๑๗
บทที่ ๕ อะซานและอิกอมะฮ์	๑๙
ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ในขณะที่อะซานและอิกอมะฮ์	๒๐
กิจกรรมท้ายบท	๒๑

บทที่ ๖	การละหมาด (อัส-เศาะลาฮฺ)	หน้า
	การละหมาดฟารฎุ	๒๓
	คุณสมบัติของผู้ที่ต้องละหมาด	๒๓
	เงื่อนไขของการละหมาด	๒๔
	ข้อควรปฏิบัติก่อนการละหมาด	๒๔
	หลักการ (รูกน) ของการละหมาด	๒๔
	วิธีละหมาด	๒๕
	ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ขณะละหมาด	๓๑
	ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) หลังการละหมาด	๓๒
	สิ่งที่ทำให้เสียละหมาด	๓๒
	กิจกรรมท้ายบท	๓๓
บทที่ ๗	การถือศีลอด (อัส-เศอมา)	๓๕
	ประโยชน์ของการถือศีลอด	๓๕
	คุณสมบัติของผู้ที่ต้องถือศีลอด	๓๕
	หลักการของการถือศีลอด	๓๖
	ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ในเดือนแห่งการถือศีลอด	๓๖
	ผู้ที่ไม่ต้องถือศีลอด	๓๗
	บุคคลที่อนุญาตให้ละศีลอด	๓๗
	สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ (มักรูฮฺ) ในการถือศีลอด	๓๗
	สิ่งที่ทำให้เสียศีลอด	๓๘
	กิจกรรมท้ายบท	๓๘
บทที่ ๘	ซะกาฮฺ	๓๙
	ประเภทของซะกาฮฺ	๓๙
	คุณสมบัติของผู้ที่ต้องจ่ายซะกาฮฺทั่วไป	๓๙
	เงื่อนไขการจ่ายซะกาฮฺทั่วไป	๔๑
	พิกัดซะกาฮฺ	๔๑
	บุคคลที่ต้องจ่ายซะกาฮฺฟิฏเราะฮฺ	๔๒
	เวลาในการจ่ายซะกาฮฺฟิฏเราะฮฺ	๔๒

	หน้า
เงื่อนไขการจ่ายชะกาฮ์ฟีฏเราะฮ์	๔๓
ผู้มีสิทธิรับชะกาฮ์	๔๓
ประโยชน์ของชะกาฮ์ต่อสังคม	๔๓
กิจกรรมท้ายบท	๔๔
บทที่ ๘ หัจญ์และอุมเราะฮ์	๔๕
เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้ที่ต้องทำหัจญ์และอุมเราะฮ์	๔๕
หลักการ (รูกน) ทำหัจญ์	๔๕
หลักการ (รูกน) ทำอุมเราะฮ์	๔๗
สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการทำหัจญ์	๔๗
สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเฆาะวาฟ	๔๘
สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการสะแอ	๔๘
สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการรุกูฟ	๔๘
สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุนัต) ในการทำหัจญ์	๔๙
ข้อห้ามในการอิหฺรอม	๔๙
สิ่งที่ทำให้เสียหัจญ์และอุมเราะฮ์	๔๙
ผลบุญของการทำหัจญ์	๕๐
กิจกรรมท้ายบท	๕๐
ภาคผนวก	๕๑

บทที่ ๑

ความสะอาด

ศาสนาอิสลามสอนให้มนุษย์ทุกคนรักษาความสะอาดโดยกำหนดวิธีการรักษาความสะอาดไว้ทุกรูปแบบในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้มุสลิมได้มีชีวิตอยู่อย่างถูกสุขลักษณะ และเพิ่มพูนความศรัทธาที่มีต่ออัลลอฮ์ สุบหานะฮูวะตะอะลา ให้มากยิ่งขึ้น เพราะอิสลามถือว่าความสะอาดเป็นส่วนประกอบอันสำคัญของความศรัทธา ดังมีวจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัมกล่าวไว้ความว่า

“ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของความศรัทธา”

(รายงานโดยมุสลิม)

ความสะอาดมี ๒ ประการ ได้แก่ ความสะอาดภายนอก คือการรักษาความสะอาดของร่างกายและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และความสะอาดภายในจิตใจ คือการทำจิตใจให้ผ่องแผ้วตั้งมั่นอยู่ในหลักสัจธรรมของอัลลอฮ์ สุบหานะฮูวะตะอะลา

การชำระร่างกายและสิ่งของต่าง ๆ ให้สะอาดกำหนดให้ใช้สิ่งต่อไปนี้

๑. น้ำ ใช้ชำระได้ทั้งร่างกายและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ
๒. ดิน ใช้ขจัดสิ่งสกปรกและเชื้อโรค เพราะในดินมีสารบางอย่างที่สามารถทำลายเชื้อโรคได้ นอกจากนั้นยังใช้ผงดินแทนน้ำในการอาบน้ำละหมาดเมื่อหาน้ำไม่ได้ หรือเมื่อการใช้น้ำเป็นอันตรายต่อร่างกาย
๓. สารที่มีรสฝาดหรือเปรี้ยว เช่น น้ำปูน กำมะถัน สารส้ม เปลือกไม้บางชนิด เหล่านี้ใช้ฟอกหนังสัตว์ต่าง ๆ ที่ตายเองและที่เชือดโดยไม่ถูกต้องตามหลักศาสนบัญญัติให้สะอาดได้ ยกเว้นหนังสุนัขและสุกร โดยขจัดสิ่งสกปรกที่ผิวน้ำออกให้หมดเสียก่อน แล้วใช้สารดังกล่าวฟอกให้ทั่วล้างด้วยน้ำ นำผืนแดดให้แห้ง แล้วใช้ทำอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ ถ้าไม่ผ่านการฟอกที่ถูกวิธีแล้วอิสลามถือว่าหนังสัตว์เหล่านั้นไม่สะอาด ใช้ไม่ได้

๔. หิน ใช้ชำระอุจจาระหรือปัสสาวะแทนน้ำ ในกรณีที่หาน้ำไม่ได้ หรือจะใช้ดินขับปัสสาวะก็ได้

น้ำและชนิดของน้ำ

ในการชำระร่างกายและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของน้ำดังนี้

๑. น้ำสะอาดที่ใช้ชำระสิ่งอื่นให้สะอาดได้ ได้แก่ น้ำที่ตกลงมาจากฟากฟ้า หรือน้ำที่ไหลออกมาจากใต้ดิน มี ๗ ประเภท

- ๑.๑ น้ำฝน
- ๑.๒ น้ำบ่อ
- ๑.๓ น้ำในแม่น้ำลำคลอง
- ๑.๔ น้ำทะเล
- ๑.๕ น้ำที่มาจากตาน้ำใต้ดิน
- ๑.๖ น้ำค้าง
- ๑.๗ หิมะ

น้ำทั้ง ๗ ประเภทดังกล่าวมาแล้วนี้ ถ้าเป็นน้ำที่อยู่ในสถานะที่เป็นสนิมและถูกแสงแดด เรียกว่า น้ำมูขมัส ซึ่งไม่ควรใช้ (มักฤษฎ) เพราะอาจจะเกิดอันตรายได้

๒. น้ำสะอาดแต่ชำระสิ่งอื่นให้สะอาดไม่ได้ มี ๓ ประเภท

- ๒.๑ น้ำที่เปลี่ยนสี รส หรือกลิ่น เช่น น้ำเกลือ น้ำหวาน
- ๒.๒ น้ำที่มีปริมาตรไม่ถึง ๒ กุลละฮฺที่ผ่านการใช้แล้ว
- ๒.๓ น้ำจากต้นไม้และผลไม้ เช่น น้ำมะพร้าว น้ำตาลสด

๓. น้ำสกปรก ได้แก่ น้ำที่มีสิ่งสกปรกเจือปนอยู่ มี ๒ ประเภท

- ๓.๑ น้ำสะอาดแต่เจือปนด้วยสิ่งสกปรกที่ทำให้เปลี่ยนสี รส และกลิ่น
- ๓.๒ น้ำที่มีปริมาตรไม่ถึง ๒ กุลละฮฺ ซึ่งเจือปนด้วยสิ่งสกปรก

การชำระด้วยน้ำ

ในการชำระร่างกายและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนถึงสิ่งที่ใช้ในการปรุงอาหารสำหรับรับประทาน จะต้องล้างให้สะอาด จะล้างสักกี่ครั้งก็ได้ แต่การล้างสิ่งสกปรก (นะญิส) นั้นครั้งสุดท้ายจะต้องให้น้ำไหลผ่านวัสดุที่ล้าง

อิสตินญาอ์

อิสตินญาอ์ หมายถึง การชำระอุจจาระหรือปัสสาวะ อาจจะเป็นการชำระด้วยน้ำหรือวัสดุที่สามารถใช้ทำความสะอาด เช่น หิน ไม้

หลักเกณฑ์ของอิสตินญาอ์

ศาสนาอิสลามได้กำหนดวิธีการชำระอุจจาระหรือปัสสาวะ โดยคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย ความเหมาะสมกับสถานการณ์ และให้เลือกปฏิบัติดังนี้

๑. หลังจากถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะแล้ว ให้เช็ดด้วยก้อนหินหรือกระดานชำระก่อนแล้วจึงล้างด้วยน้ำ

๒. ล้างด้วยน้ำโดยไม่ต้องเช็ดก่อน

๓. ในกรณีที่ใช้เช็ด ต้องมีเงื่อนไขดังนี้

๓.๑ ต้องรับชำระปัสสาวะและไม่ปล่อยให้อุจจาระแห้ง

๓.๒ ต้องไม่อุจจาระปัสสาวะเลอะเทอะเปรอะเปื้อนออกนอกบริเวณขอบทวารหนัก

๓.๓ ไม่มีสิ่งอื่น ๆ กระเด็นเข้ามาเปื้อนทวาร

๓.๔ ต้องเช็ดอย่างน้อย ๓ ครั้งจนสะอาด อาจจะใช้ก้อนหินหนึ่งก้อนต่อการเช็ดหนึ่งครั้ง หรือหนึ่งก้อนต่อการเช็ดสามครั้งก็ได้ แต่ต้องไม่ซ้ำเหลี่ยมกัน

กิจกรรมท้ายบท

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้อภิปรายในหัวข้อ “ความสะอาดมีผลดีต่อชีวิตประจำวัน” แล้วเขียนรายงานส่งครู

๒. สิ่งที่กำหนดให้ใช้สำหรับชำระร่างกายและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกหลักศาสนา ได้แก่

๒.๑

๒.๒

๒.๓

๒.๔

๓. ตอบคำถามต่อไปนี้มาพอเข้าใจ

๓.๑ น้ำมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

๓.๒ อิสตินญาอ์ คืออะไร มีหลักเกณฑ์อย่างไร

บทที่ ๒

การอาบน้ำอาฉีและการอาบน้ำสุนัต

การอาบน้ำอาฉี หมายถึง การอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาดตามศาสนบัญญัติ ซึ่งเป็นการบังคับ

การอาบน้ำสุนัต หมายถึง การอาบน้ำชำระร่างกายตามศาสนบัญญัติ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมที่จะประกอบศาสนกิจ การอาบน้ำสุนัต ไม่เป็นการบังคับ

กรณีที่ต้องอาบน้ำอาฉี มี ๕ ประการ คือ

๑. หลังน้ำออกสู่จอออกมาหรือเรียกว่า มีญะนาบะฮ์ เช่น หลังการร่วมประเวณี ผันเปียก
๒. การตายที่ไม่ใช่การตายในสงครามศาสนา
๓. หลังจากสิ้นสุดการมีประจำเดือน (หัยฎ) แต่ละครั้ง
๔. หลังจากสิ้นสุดการมีเลือดหรือน้ำขาวปลาหลังคลอดบุตร (นิฟาส)
๕. หลังจากการคลอดบุตร (วิลาดะฮ์)

กรณีที่ควรอาบน้ำสุนัต มีดังต่อไปนี้

๑. เมื่อจะไปละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะฮ์)
๒. ในวันอีดิลฟิฏริและอีดิลอัฎฮา
๓. หลังจากการอาบน้ำศพ สำหรับผู้อาบน้ำให้ศพแล้ว
๔. เพื่อละหมาดขอฝน
๕. เพื่อละหมาดในโอกาสมีสุริยุปราคาหรือจันทรุปราคา
๖. ผู้ที่เพิ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม
๗. หลังจากหายป่วยจากโรคจิตหรือโรคลมบ้าหมู
๘. ทุกคืนในเดือนเราะมะฎอน
๙. ก่อนเข้านครมักกะฮ์และมะดีนะฮ์

๑๐. ก่อนการอิหฺรอม การค้างคืนที่มฺุซตะลียะฮฺ การหยุดพักที่ทุ่งอะเราะเระพะฮฺ และการขว้างก้อนหินในการทำหัจญ์

หลักในการอาบน้ำ

ในการอาบน้ำวาญิบและอาบน้ำสุนัตทุกครั้ง ให้มีหลัก ๒ อย่าง คือ

๑. ให้นียะฮฺหรือตั้งเจตนาทุกครั้งที่จะอาบน้ำ เช่น ถ้าอาบน้ำวาญิบก็ให้นียะฮฺอาบน้ำวาญิบตามกรณีนั้น ๆ ถ้าอาบน้ำสุนัตก็ให้นียะฮฺอาบน้ำสุนัตตามกรณีนั้น ๆ
๒. ให้น้ำไหลผ่านทั่วร่างกาย

เงื่อนไขของการอาบน้ำ ทั้ง ๒ กรณี มีดังนี้

๑. เป็นมุสลิม
๒. มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี
๓. รู้ว่าเป็นวาญิบ หรือเป็นสุนัต
๔. ไม่อยู่ในสภาพมีหัยฎและนิฟาส
๕. ไม่เปลี่ยนแปลงเจตนาในการอาบน้ำวาญิบเป็นการอาบน้ำอย่างอื่น เช่น อาบน้ำสุนัต
๖. มีนียะฮฺทุกครั้งในการอาบน้ำ
๗. ไม่มีสิ่งปิดกั้นน้ำที่ผิวหนัง เช่น น้ำมัน ยางไม้ น้ำยาทาเล็บ สีทาบ้าน
๘. ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดติดผิวกายจนทำให้น้ำเปลี่ยนสภาพ เช่น น้ำตาล เกลือ
๙. ต้องขจัดสิ่งสกปรกตามศาสนบัญญัติออกให้หมดก่อนอาบน้ำ
๑๐. น้ำที่อาบต้องเป็นน้ำสะอาด ตามศาสนบัญญัติ
๑๑. ให้น้ำไหลผ่านทั่วร่างกาย

ข้อห้ามสำหรับผู้มีญะนาบะฮฺ มีดังนี้

๑. ห้ามละหมาด
๒. ห้ามเฆาะวาฟบัยตุลลอฮฺ (เดินเวียนรอบกะอฺบะฮฺ)
๓. ห้ามจับต้องคัมภีร์อัล - กุรอาน
๔. ห้ามเข้าไปในมัสญิด ยกเว้นในกรณีที่เดินผ่าน
๕. ห้ามอ่านคัมภีร์อัล - กุรอาน

สำหรับผู้หญิงที่มีหัยฎและนิฟาส มีข้อห้ามเพิ่มเติมอีก คือ

๖. ห้ามร่วมประเวณี
๗. ห้ามถือศีลอด

กิจกรรมท้ายบท

๑. ตอบคำถามต่อไปนี้

๑.๑ การอาบน้ำวาญิบคืออะไร

๑.๒ การอาบน้ำสุนัตคืออะไร

๑.๓ การอาบน้ำวาญิบต่างกับการอาบน้ำสุนัตอย่างไร

๒. กรณีที่ต้องอาบน้ำวาญิบ ได้แก่

๒.๑

๒.๒

๒.๓

๒.๔

บทที่ ๓

การอาบน้ำละหมาด (วุฎอ)

การอาบน้ำละหมาด (วุฎอ) หมายถึง การชำระล้างอวัยวะบางส่วนของร่างกายก่อนปฏิบัติศาสนกิจ เช่น มือ ใบหน้า ศีรษะ เท้า พร้อมทั้งนียะฮ์

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ (วาญิบ) ในการอาบน้ำละหมาด (รูกนอาบน้ำละหมาด)

มุสลิมต้องอาบน้ำละหมาดทุกครั้งที่จะละหมาด เพื่อชำระล้างร่างกายให้สะอาดและทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการอาบน้ำละหมาด (รูกน) มีดังนี้

๑. นียะฮ์หรือตั้งเจตนาซึ่งกระทำเมื่อเริ่มล้างหน้าว่า

نَوَيْتُ رَفْعَ لِحْدَتِ الْأَصْفَرِ فَرْضًا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى

ความว่า “ข้าพเจ้าปลดเปลื้องหะดัษเล็กเพื่ออัลลอฮ์”

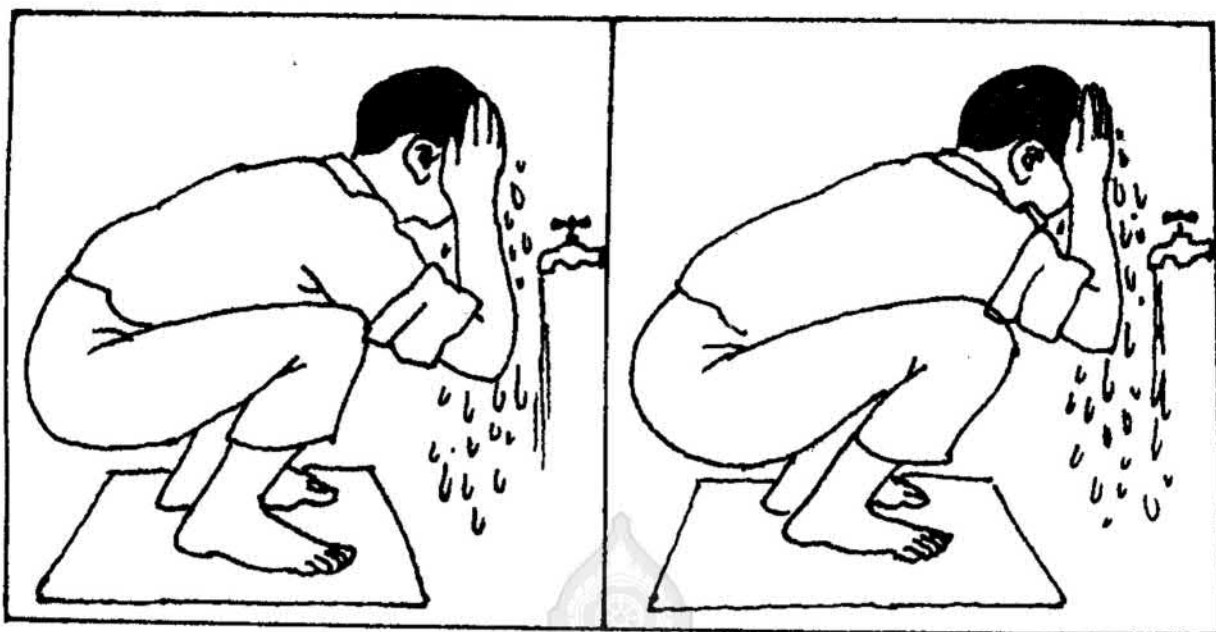
๒. ล้างหน้าตั้งแต่ไรผมลงมาจนถึงใต้คาง และตั้งแต่หูขวาถึงหูซ้าย (ภาพที่ ๑)

๓. ล้างแขนทั้งสองข้างตั้งแต่ปลายนิ้วมือจนถึงข้อศอก (ภาพที่ ๒)

๔. ใช้น้ำลูบศีรษะ (ภาพที่ ๓)

๕. ล้างเท้าทั้ง ๒ ข้างจนถึงตาตุ่ม (ภาพที่ ๔)

๖. ปฏิบัติเรียงลำดับต่อเนื่องตั้งแต่ข้อ ๑ - ๕

(ภาพที่ ๑)

(ภาพที่ ๒)

(ภาพที่ ๓)

(ภาพที่ ๔)

สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุนัต) ในการอาบน้ำละหมาด

สิ่งที่ควรกระทำในการอาบน้ำละหมาดที่เรียกว่า “สุนัต” ได้แก่

๑. แปรงฟัน
๒. กล่าวพระนามของอัลลอฮ์ว่า بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
๓. ล้างมือ ๓ ครั้ง
๔. บ้วนปาก ๓ ครั้ง
๕. สูดน้ำเข้าจมูก ๓ ครั้ง
๖. ลูบศีรษะให้ทั่ว
๗. เช็ดใบหู
๘. ขณะล้างเท้าให้สอดนิ้วมือทำความสะอาดระหว่างซอกนิ้วเท้า
๙. ให้น้ำสัมผัสกับอวัยวะที่ล้างอย่างต่อเนื่องกันทุกขั้นตอน (มุลาซาฮฺ)
๑๐. การกระทำขั้นตอนใดก็ตามให้เริ่มจากทางขวาไปทางซ้าย
๑๑. ขณะล้างอวัยวะให้ล้างเลยขอบเขตของอวัยวะนั้นออกไปเล็กน้อย
๑๒. อ่านคออาห์หลังอาบน้ำละหมาด

สิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

๑. มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเคลื่อนออกมาจากทวารหนักหรือทวารเบา
๒. นั่งหลับโดยกันไม่แนบกับพื้น
๓. ขาดสติ เช่น มีอาการมึนเมา เป็นลม
๔. ผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีสิทธิ์แต่งงานกันตามหลักของศาสนาอิสลามสัมผัสกันโดยไม่มีสิ่งใดปิดกัน ยกเว้นกรณีที่ตั้งงานกันไม่ได้ เช่น พ่อกับลูก พี่กับน้อง
๕. สัมผัสอวัยวะเพศด้วยฝ่ามือ
๖. สัมผัสทวารหนักด้วยฝ่ามือ

ข้อห้ามสำหรับบุคคลที่ไม่มีน้ำละหมาด มีดังนี้

๑. ละหมาด
๒. ฎะวอะฟรอปบัยตุลลอฮฺ
๓. จับต้องคัมภีร์อัล - กุรอาน

กิจกรรมท้ายบท

๑. เติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

๑.๑ การอาบน้ำละหมาด คือ

.....

๑.๒ สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการอาบน้ำละหมาด

ก.

ข.

ค.

ง.

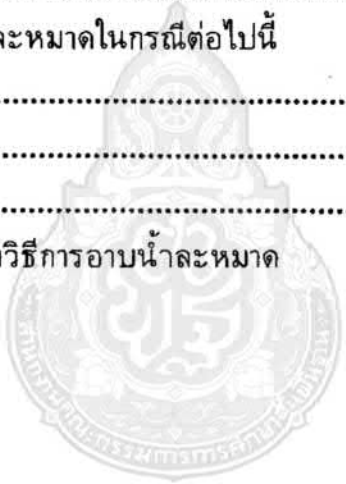
๑.๓ บุคคลจะเสียน้ำละหมาดในกรณีต่อไปนี้

ก.

ข.

ค.

๒. ให้นักเรียนออกมาสาธิตวิธีการอาบน้ำละหมาด

บทที่ ๔

ตะยัมมูม

ดินเป็นสิ่งที่ใช้ทำความสะอาดร่างกายโดยถือว่าสะอาดและพร้อมที่จะใช้ประกอบศาสนกิจได้
ดังปรากฏในอัล - กุรอานว่า

فَلَمْ تَجِدْ دَامًا فَنَتَّيْنُ صَوِيدًا طَيِّبًا فَامْسُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ

ความว่า “...แล้วสุเจ้าหาน้ำไม่ได้ ดังนั้นจงทำตะยัมมูมด้วยดินแห่งที่สะอาด แล้วจงลูบ
ใบหน้าและมือของสุเจ้า...”

(สุเราะฮ์อัน - นิส้าฮ์ อายะฮ์ที่ ๔๓)

ตะยัมมูม หมายถึง การเอาผงดินที่สะอาดลูบใบหน้าและมือทั้งสองพร้อมกับเนียะฮฺขณะกระทำ

เงื่อนไขของการทำตะยัมมูม มีดังนี้

๑. ไม่มีน้ำ กล่าวคือ หลังจากหาน้ำจนสุดความสามารถแล้ว หรือมีน้ำเพียงเล็กน้อยและ
ต้องใช้น้ำนั้นในกิจการที่จำเป็นกว่า เช่น ใช้ดื่ม อาบน้ำศพ ให้สัตว์เลี้ยง
๒. การเจ็บป่วยในกรณีที่ร่างกายถูกน้ำไม่ได้ จะทำให้เกิดอันตราย
๓. การเดินทางที่ขาดแคลนน้ำ
๔. เมื่อถึงเวลาละหมาด แต่ยังหาน้ำไม่ได้
๕. ดินที่ใช้ต้องสะอาด เป็นผงและแห้ง

การทำตะยัมมูม มีดังนี้

๑. เนียะฮฺ

نَوَيْتُ التَّيْمُمَ لِاسْتِباحَةِ الصَّلَاةِ بِاللهِ تَعَالَى

ความว่า “ข้าพเจ้าทำตะยัมมูมสำหรับละหมาดเพื่ออัลลอฮ์”

- พร้อมกับใช้ฝ่ามือทั้งสองข้างแตะผงดิน (ภาพที่ ๑) เป่า แล้วลูบใบหน้า (ภาพที่ ๒)
๒. ใช้ฝ่ามือทั้งสองข้างแตะผงดิน เป่า แล้วใช้มือขวาถูจากปลายนิ้วมือซ้ายถึงข้อศอก
๓. ทำเช่นเดียวกันกับข้อ ๒ แต่เปลี่ยนให้ลูบด้วยมือซ้ายบนมือขวาถึงข้อศอก (ภาพที่ ๓)
๔. ในการทำตะยัมมูม ต้องปฏิบัติตามลำดับตั้งแต่ข้อ ๑ - ๓

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

สิ่งที่ทำให้เสียตะยัมมูม มีดังนี้

๑. สิ่งใดที่ทำให้น้ำละหmadeเสีย สิ่งนั้นก็ทำให้การตะยัมมูมเสียไปด้วย
๒. เมื่อพบน้ำหรือเมื่อมีน้ำพอใช้ ในกรณีที่ทำตะยัมมูมเพราะขาดน้ำ
๓. หลังจากทำตะยัมมูมแล้วมีสิ่งบอกเหตุว่ามีน้ำอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

กิจกรรมท้ายบท

๑. ให้นักเรียนแสดงการทำตะยัมมุมนักเรียน โดยครูและนักเรียนร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่อง
๒. ตอบคำถามต่อไปนี้
 - ๒.๑ ตะยัมมุมนคืออะไร
 - ๒.๒ เราทำตะยัมมุมนในกรณีใดบ้าง
 - ๒.๓ การทำตะยัมมุมนมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง
๓. ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเครื่องหมาย × หน้าข้อที่ผิด
 - _____ ๓.๑ มุสลิมใช้ดินทำความสะอาดแทนน้ำได้ในกรณีที่หาน้ำไม่ได้
 - _____ ๓.๒ ดินที่ใช้ต้องเป็นดินที่สะอาดและเป็นผง
 - _____ ๓.๓ ขณะทำตะยัมมุมนเพื่อละหมาด ถ้าพบน้ำในขณะนั้นถือว่าตะยัมมุมนเป็นโมฆะ
 - _____ ๓.๔ การทำตะยัมมุมนใช้ฝ่ามือเพียงข้างเดียวแตะผงดิน

บทที่ ๕

อะซานและอิกอมะฮฺ

เรามักจะได้ยินเสียง “อัลลอฮุอักบรฺ” (اللهُ أَكْبَرُ) ทุกวัน วันละ ๕ เวลา จากมัสยิดที่อยู่ใกล้บ้านเรา เสียงนั้นเป็นเสียงประกาศเตือน (อะซาน) บรรดามุสลิมให้ละเว้นภารกิจต่าง ๆ ชั่วขณะหนึ่ง เพื่อไปละหมาดและเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ สุภานะฮฺวะตะอาลา ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ผู้ที่ทำหน้าที่อะซาน เรียกว่า มุอ์ซซซิน

คำกล่าวอะซานมีดังนี้คือ

๑. اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ (๒ ครั้ง) ความว่า “อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง”
๒. أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ (๒ ครั้ง) ความว่า “ข้าพเจ้าปฎิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ”
๓. أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ (๒ ครั้ง) ความว่า “ข้าพเจ้าปฎิญาณว่า มุฮัมมัดเป็นรَسُولของอัลลอฮฺ”
๔. حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ (๒ ครั้ง) ความว่า “จงมาละหมาดเถิด”
๕. حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ (๒ ครั้ง) ความว่า “จงมาสู่ความสำเร็จเถิด”
๖. اللهُ أَكْبَرُ (๒ ครั้ง) ความว่า “อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง”
๗. لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ (๑ ครั้ง) ความว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ”

สำหรับการอะซานในเวลารุ่งอรุณ (ศุบหฺ) นั้น ให้เพิ่ม الصَّلَاةَ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ
ความว่า “การละหมาดดีกว่าการนอน” ระหว่างประโยคที่ ๕ กับ ๖

เมื่อถึงเวลาจะเข้าแถวให้มุอ์ซซิมหรือผู้ใดผู้หนึ่งกล่าวอิกอมะฮฺ คือกล่าวประกาศเพื่อเริ่มละหมาดซึ่งมีดังนี้

๑. **اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ** ความว่า “อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง
๒. **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** ความว่า “ข้าพเจ้าปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ”
๓. **أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ** ความว่า “ข้าพเจ้าปฏิญาณว่า มุฮัมมัดเป็นรَسُولของอัลลอฮฺ”
๔. **حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ** ความว่า “จงมาละหมาดเถิด”
๕. **حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ** ความว่า “จงมาสู่ความสำเร็จเถิด”
๖. **قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ** ความว่า “แท้จริงการละหมาดกำลังจะเริ่มขึ้นแล้ว แท้จริงการละหมาดกำลังจะเริ่มขึ้นแล้ว”
๗. **اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ** ความว่า “อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง อัลลอฮฺทรงเกรียงไกรยิ่ง”
๘. **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** ความว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ”

ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ในขณะอะซานและอิกอมะฮฺ

๑. ผู้ที่อะซานและอิกอมะฮฺ ควรมีน้ำละหมาดและยื่นหันหน้าไปทางกิบละฮฺ
๒. ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานและอิกอมะฮฺควรสงบนิ่งและฟัง หยุดการกระทำใด ๆ แม้แต่กำลังอ่านคัมภีร์อัล - กุรอาน

๓. เมื่อมุอ์ซซิมกล่าวอะซานจบประโยคหนึ่ง ๆ ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานควรกล่าวตามทุกประโยค แต่สำหรับประโยคที่ ๔ และ ๕ ให้ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานกล่าวว่า **لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ**

ความว่า “ไม่มีพลังใด ๆ นอกจากอัลลอฮฺ” และสำหรับประโยค **الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ** ความว่า “การละหมาดดีกว่าการนอน” ให้ผู้ฟังกล่าวรับว่า **صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ** ความว่า “ท่านทำถูกแล้วและท่านทำดีแล้ว”

ส่วนในอิกอมะฮุนั้น เมื่อมุฮซซินิกกล่าวว่า قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ ความว่า “แท้จริงการละหมาดกำลังจะเริ่มขึ้นแล้ว” ให้ผู้ฟังลุกขึ้นยืนเข้าแถวเตรียมตัวละหมาด

๔. เมื่อมุฮซซินิกกล่าวอะซานและอิกอมะฮุจบลงแล้ว มุฮซซินิกและผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานควรกล่าวคุอาอ์ต่อไปนี้

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَامَّةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ
وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا حَمِيدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ

ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ องค์พระผู้อภิบาลแห่งการเรียกร้องอันสมบูรณ์นี้ และในการละหมาดอันดำรงอยู่นี้ ได้ประทานความใกล้ชิดและความดีเด่นแก่มุฮัมมัด และได้ทรงตั้งให้เขาอยู่ในตำแหน่งอันแซ่ซ้องสรรเสริญ ซึ่งพระองค์ได้ทรงสัญญาแก่เขา”

(รายงานโดยบุคอรี)

กิจกรรมท้ายบท

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ฝึกกล่าวอะซานและอิกอมะฮุ แล้วส่งตัวแทนออกมากล่าวอะซานและอิกอมะฮุหน้าชั้น
๒. ให้ความหมายของคำต่อไปนี้
 - ๒.๑ อะซาน
 - ๒.๒ อิกอมะฮุ
๓. ข้อควรปฏิบัติในขณะที่อะซานมีอะไรบ้าง

บทที่ ๖

การละหมาด

(อัส - เสาละฮฺ)

การละหมาด (อัส - เสาละฮฺ) เป็นการปฏิบัติศาสนกิจอย่างหนึ่งในศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นการภักดีต่ออัลลอฮ์ มุสลิมทุกคนจะต้องละหมาดวันละ ๕ เวลา เรียกว่า ละหมาดฟัรฎุ ละหมาดหมายถึง การขอพร ตามความหมายทางศาสนาหมายถึง การกล่าวและการกระทำซึ่งเริ่มต้นด้วยตักบีร์และจบลงด้วยสละม การละหมาดเป็นการสร้างเอกภาพอย่างหนึ่งของมุสลิม เมื่อละหมาดมุสลิมทั่วโลกหันหน้าไปทางกิบละฮ์ เพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ การละหมาดฝึกฝนให้เป็นคนตรงต่อเวลา มีความอดทน และขัดเกลาลจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว ไม่ประพฤตสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางชั่วร้าย

ตั้งอัล - กุรอานกล่าวว่า

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

ความว่า “...และจงละหมาด แท้จริงการละหมาดจะยับยั้งความลามกอนาจารและสิ่งต้องห้าม”

(สุเราะฮ์อัล - อังกะบูต อายะฮ์ที่ ๔๕)

การละหมาดฟัรฎุ

อัลลอฮ์ทรงกำหนดให้มุสลิมทำการละหมาดวันละ ๕ เวลา คือ

๑. ละหมาดศุบหฺ เริ่มตั้งแต่ฟ้าสางจนถึงก่อนดวงตะวันขึ้น ละหมาดนี้มี ๒ ร็อกอะฮ์
๒. ละหมาดซุฮฺริ เริ่มตั้งแต่ดวงตะวันคล้อยจนเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดทอดยาวออกไปเท่าตัว ละหมาดนี้มี ๔ ร็อกอะฮ์
๓. ละหมาดอัศรุ เริ่มตั้งแต่เมื่อเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดยาวกว่าเท่าตัวของมันเองจนถึงดวงตะวันเริ่มตก ละหมาดนี้มี ๔ ร็อกอะฮ์

๔. ละหมาดมัฆริบ เริ่มตั้งแต่ดวงตะวันตกแล้วจนสิ้นแสงตะวัน คือเวลาพลบค่ำ ละหมาดนี้มี ๓ ร็อกอะฮ์

๕. ละหมาดอิซฮาอ์ เริ่มตั้งแต่เวลาค่ำจนถึงก่อนฟ้าสว่าง ละหมาดนี้มี ๔ ร็อกอะฮ์

คุณสมบัติของผู้ที่ต้องละหมาด

๑. เป็นมุสลิม
๒. บรรลุนิติภาวะ
๓. มีสติสัมปชัญญะ
๔. ปราศจากหัยฎ นิฟาส หรือวิลาตะฮ์

เงื่อนไขของการละหมาด

นอกจากมีกฎเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ผู้ละหมาดยังต้องคำนึงถึงเงื่อนไขของการละหมาดอีก ๘ ประการ คือ

๑. ต้องปราศจากหะดัษใหญ่และหะดัษเล็ก คือ ต้องไม่มีญะนาบะฮ์ หัยฎ นิฟาส หรือวิลาตะฮ์ และต้องมีน้ำละหมาดด้วย
๒. ร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม และสถานที่ละหมาดต้องสะอาด
๓. ต้องปกปิดเอาเราะฮ์ กล่าวคือ ผู้ชายต้องปิดตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า ผู้หญิงจะต้องปกปิดทั่วร่างกาย ยกเว้นมือและใบหน้า
๔. ต้องหันหน้าไปทางกิบละฮ์
๕. ต้องรู้ว่าได้เวลาละหมาดแล้ว
๖. ต้องรับว่ามุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติการละหมาด
๗. ต้องไม่ตั้งใจเปลี่ยนการละหมาดเป็นอย่างอื่น
๘. ต้องห่างไกลจากสิ่งที่ทำให้เสียละหมาด

ข้อควรปฏิบัติก่อนการละหมาด

ก่อนการละหมาด กำหนดให้มีการอะซานและอิกอมะฮ์

หลักการ (รูกน) ของการละหมาด มี ๑๓ ประการ คือ

๑. ยืนตรงหันหน้าไปทางกิบละฮ์
๒. ตักปีเราะฮ์ตุลอิหฺรอม
๓. นียะฮ์

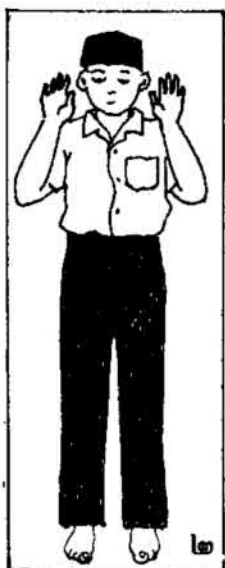
๔. อ่านอัล - ฟาติหะฮ์ทุกร็อกอะฮ์
๕. รุกูอพร้อมกับหยุดนิ่งชั่วขณะหนึ่ง
๖. อือติดาลพร้อมกับหยุดนิ่งชั่วขณะหนึ่ง
๗. สujudพร้อมกับหยุดนิ่งชั่วขณะหนึ่ง
๘. นิ่งระหว่างสองสujudพร้อมกับหยุดนิ่งชั่วขณะหนึ่ง
๙. นิ่งตะฮียะฮ์สุดท้าย
๑๐. กล่าวตะฮียะฮ์สุดท้าย
๑๑. เสาะละวาต
๑๒. สละมครั้งที่ ๑
๑๓. ตัรตีบ นอกจากข้อ ๑ - ๓

วิธีละหมาด ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

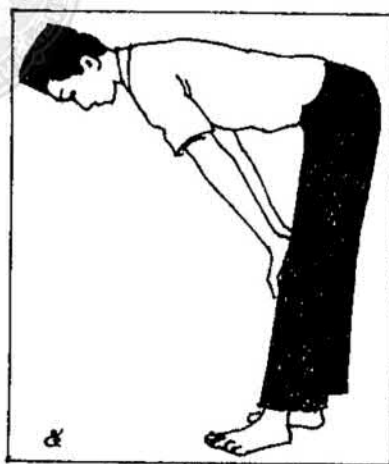
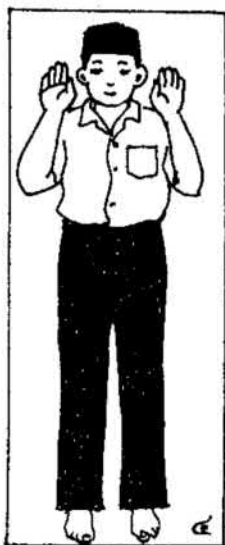

ร็อกอะฮ์แรก

๑. เริ่มด้วยการยืนตรงโดยเท้าทั้งสองห่างกันประมาณ ๑ คืบ (ภาพที่ ๑) หันด้านหน้าไปทางกิบละฮ์

๒. กล่าวตักบีรอะตุลอิหฺรอมพร้อมเนียฮฺในขณะที่ยกมือทั้งสอง (ภาพที่ ๒) แล้วเอามือทั้งสองกอดเหนือสะดือ มือขวาทับข้อมือซ้าย (ภาพที่ ๓) และอ่านดุอาอ์อิฟติตาหฺ

๓. หลังจากอ่านตะเอาวซฺ บิสมิลลาฮฺ และอัล - ฟาติหะฮฺ แล้ว อ่านสุเราะฮฺ หรืออายะฮฺ
๔. กล่าวตักบีรพร้อมยกมือทั้งสอง (ภาพที่ ๔) แล้วก้มลงรูกู โดยเอามือทั้งสองยันหัวเข่า (ภาพที่ ๕) อ่าน **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ** หรืออ่าน **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ** อย่างน้อย ๓ ครั้ง

๗. นั่งระหว่าง ๒ สujud (ภาพที่ ๑๐) โดยมีอวัยวะสอดเข้า (ภาพที่ ๑๑)
 ปลายนิ้วเท้าขวายันพื้น ให้ก้นวางบนฝ่าเท้าซ้าย (ภาพที่ ๑๒) อ่าน

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي واجْبُرْنِي وارْفَعْني وارزُقني واهدني وعافني واعف عني

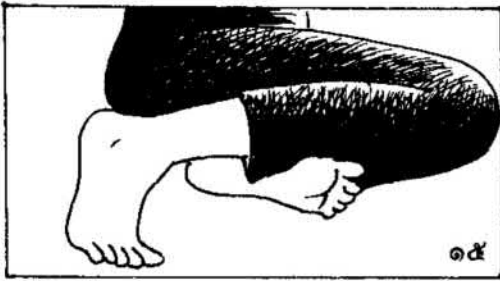

๘. ก้มลงสูจุดเหมือนข้อ ๖ ทุกประการ (ภาพที่ ๑๓)
 ๙. เปลี่ยนอิริยาบถจากสูจุดขึ้นสู่การยืนตรง เรียกว่า ออูดิตาล

ร็อกอะฮูที่สอง

๑. ขณะยืนตรง โดยมือทั้งสองกดเหนือสะดือ มือขวาทับข้อมือซ้าย อ่านบิส-มิลลาฮู อัล - ฟาติหะฮฺและอ่านสุเราะฮฺหรืออายะฮฺ
๒. ปฏิบัติต่อไปเช่นเดียวกับขั้นตอนของข้อ ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๘ ของร็อกอะฮู
๓. หลังจากสญูดครั้งที่สองแล้วนั่งให้ปลายนิ้วเท้าขวายันพื้น ให้ท้องนี้วราบกับพื้น ก้นวางบนฝ่าเท้าซ้าย ซึ่งเรียกว่านั่งแบบอิฟติรอซ (ภาพที่ ๑๔) มือทั้งสองวางบนหน้าขาเสมอเข้าให้กำมือขวาโดยนิ้วชี้ชี้ไปข้างหน้าแล้วจึงอ่านตะชะฮฺฮุด จบแล้วให้ยืนตรงอิอฺติดาล

๔. ถ้าเป็นการละหมาด ๒ ร็อกอะฮฺ หลังจากสุญูดครั้งที่สอง นั่งให้เท้าขวายันพื้น สอดเท้าซ้ายใต้ขวา ให้กันแนบพื้น เรียกว่านั่งแบบตะวัรฺรุก (ภาพที่ ๑๕) มือซ้ายและมือขวาวางเสมอเข้า ให้กำมือขวาโดยนิ้วชี้ชี้ไปข้างหน้า (ภาพที่ ๑๖) อ่านตะชะฮฺฮฺ เมื่ออ่านตะชะฮฺฮฺจบลงแล้วจึงกล่าวเศาะละวาต และให้สะลามพร้อมหันหน้าไปทางขวาและทางซ้าย (ภาพที่ ๑๗ และ ๑๘) เป็นการสิ้นสุดการละหมาดที่มี ๒ ร็อกอะฮฺ

ร็อกอะฮฺที่สาม

๑. หลังจากตะชะฮฺฮฺในร็อกอะฮฺที่สองแล้ว ให้ลุกขึ้นยืนตรง แล้วเอามือทั้งสอง กอดเหนือสะดือ มือขวาทับข้อมือซ้าย อ่านอัล - ฟาติหะฮฺ จบแล้วไม่ต้องอ่านสุเราะฮฺหรืออายะฮฺอื่นอีก
๒. ปฏิบัติต่อไปเช่นเดียวกับขั้นตอนของข้อ ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๘ ของร็อกอะฮฺแรก
๓. หลังจากสุญูดครั้งที่สองแล้ว ให้ยืนตรงอิติดาล เช่นเดียวกับข้อ ๕ ของร็อกอะฮฺแรก
๔. ถ้าเป็นการละหมาด ๓ ร็อกอะฮฺ ปฏิบัติตามข้อ ๔ ของร็อกอะฮฺที่ ๒ เป็นการสิ้นสุดการละหมาดที่มี ๓ ร็อกอะฮฺ

ร็อกอะฮฺที่สี่

๑. มือทั้งสองทอดเหนือสะดือ มือขวาทับข้อมือซ้าย อ่านบิลมิลลาฮฺและอัล - ฟาติหะฮฺ จบแล้วไม่ต้องอ่านสุเราะฮฺหรืออายะฮฺอื่นอีก
๒. ปฏิบัติต่อไปเช่นเดียวกับขั้นตอนข้อที่ ๔, ๕, ๖, ๗ ของร็อกอะฮฺแรกและข้อที่ ๔ ของร็อกอะฮฺที่สอง เป็นการสิ้นสุดการละหมาดที่มี ๔ ร็อกอะฮฺ

ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ขณะละหมาด มี ๒ อย่าง คือ

๑. สุนัตอับอากฺ เป็นสุนัตซึ่งถ้าไม่กระทำแล้ว ให้สญูดทดแทน ๒ ครั้งก่อนให้สะลาม เรียกว่า สญูดสะฮฺวี สุนัตอับอากฺนี้มี ๓ อย่าง คือ

๑.๑ ตะฮียะฮฺครั้งแรก

- ๑.๒ กนฺุตในละหมาดศุบหฺ คือ การขอพรขณะยืนในร็อกอะฮฺที่ ๒ ก่อนก้มลงสญูด โดยกล่าวว่า

اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فِيمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِيْ فِيمَنْ عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِيْ فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ
وَبَارِكْ لِيْ فِيمَا اَعْطَيْتَ وَقِنِيْ شَرَّ مَا قَضَيْتَ فَاِنَّكَ تَقْضِيْ وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ
وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰٓ مُحَمَّدٍ

- ๑.๓ กล่าวเศาะละวาตแก่วงศ์วานของท่านนบีในตะฮียะฮฺครั้งสุดท้ายว่า

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰٓ مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓ اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓ اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰٓ اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ
وَبَارِكْ عَلٰٓ مُحَمَّدٍ وَعَلٰٓ اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓ اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰٓ اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ
فِي الْعٰلَمِيْنَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ

๒. สุนัตฮัยอะฮฺ เป็นสุนัตซึ่งถ้าไม่กระทำแล้วไม่ต้องสญูดสะฮฺวีทดแทน ซึ่งมีดังนี้

๒.๑ ยกมือขณะตักบีเราะตุลอิหฺรอม รุกูอฺ และอิอฺติดาล

๒.๒ วางมือขวาทับข้อมือซ้ายขณะกอดคอก

๒.๓ กล่าวดฺอฺอฺฮฺฟติดาหฺหลังตักบีเราะตุลอิหฺรอม

๒.๔ กล่าว اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ

๒.๕ กล่าวอามีน หลังอ่านสุเราะฮฺอัล - ฟาติหะฮฺจบ

๒.๖ อ่านอัล - ฟาติหะฮฺและสุเราะฮฺด้วยเสียงดังในการละหมาดศุบหฺ มัฆริบ และอิชาอ์

ในสองร็อกอะฮฺแรก

๒.๗ อ่านสุเราะฮ์อื่น หลังจากอ่านสุเราะฮ์อัล - ฟาติหะฮ์ ในสองร็อกอะฮ์แรก

๒.๘ กล่าวตักบีร์ทุกครั้งที่เปลี่ยนอิริยาบถในการละหมาด นอกจากอิอฺติดาล

๒.๙ กล่าว رَبَّنَا اَلْحَمْدُ ขณะอิอฺติดาล

๒.๑๐ กล่าวตัสบีหฺขณะรูกูและสุญูด

๒.๑๑ วางมือทั้งสองข้างบนหน้าขาเสมอเข้า ให้กำมือขวา และนิ้วชี้ชี้ไปข้างหน้าเมื่อกล่าวชะฮาดะฮ์

๒.๑๒ นั่งแบบอิฟติรอซ

๒.๑๓ นั่งตะวัรรูก

๒.๑๔ นียะฮ์เล็กละหมาดขณะให้สละมครั้งแรก

๒.๑๕ ให้สละมครั้งที่ ๒

ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) หลังการละหมาด

๑. ขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ (อิสติฆฟาร)

๒. กล่าว ตะหฺมิด ตัสบีหฺ ตักบีร์

๓. อ่านอัล - กุรอาน เช่น สุเราะฮ์อัล - อีคลาศ อัล - ฟะลัก อัน - นาส และ อัล - ฟาติหะฮ์

๔. ขออภัยต่ออัลลอฮ์

๕. ละหมาดสุนนะฮ์ ยกเว้นหลังจากละหมาดอัศรและศุบหฺ

สิ่งที่ทำให้เสียละหมาด (เป็นโมฆะ) มีกรณีดังนี้

๑. จงใจพูดในขณะละหมาด

๒. มีการเคลื่อนไหวผิดปกติ เช่น กระโดดหรือเดิน ๓ ก้าวติด ๆ กัน

๓. มีสิ่งสกปรกมาถูร่างกาย หรือเครื่องนุ่งห่ม

๔. เปิดเอาเราะฮ์

๕. เปลี่ยนการละหมาดเป็นการกระทำอย่างอื่น

๖. หันหน้าออกนอกจากกิบละฮ์

๗. กินหรือดื่ม

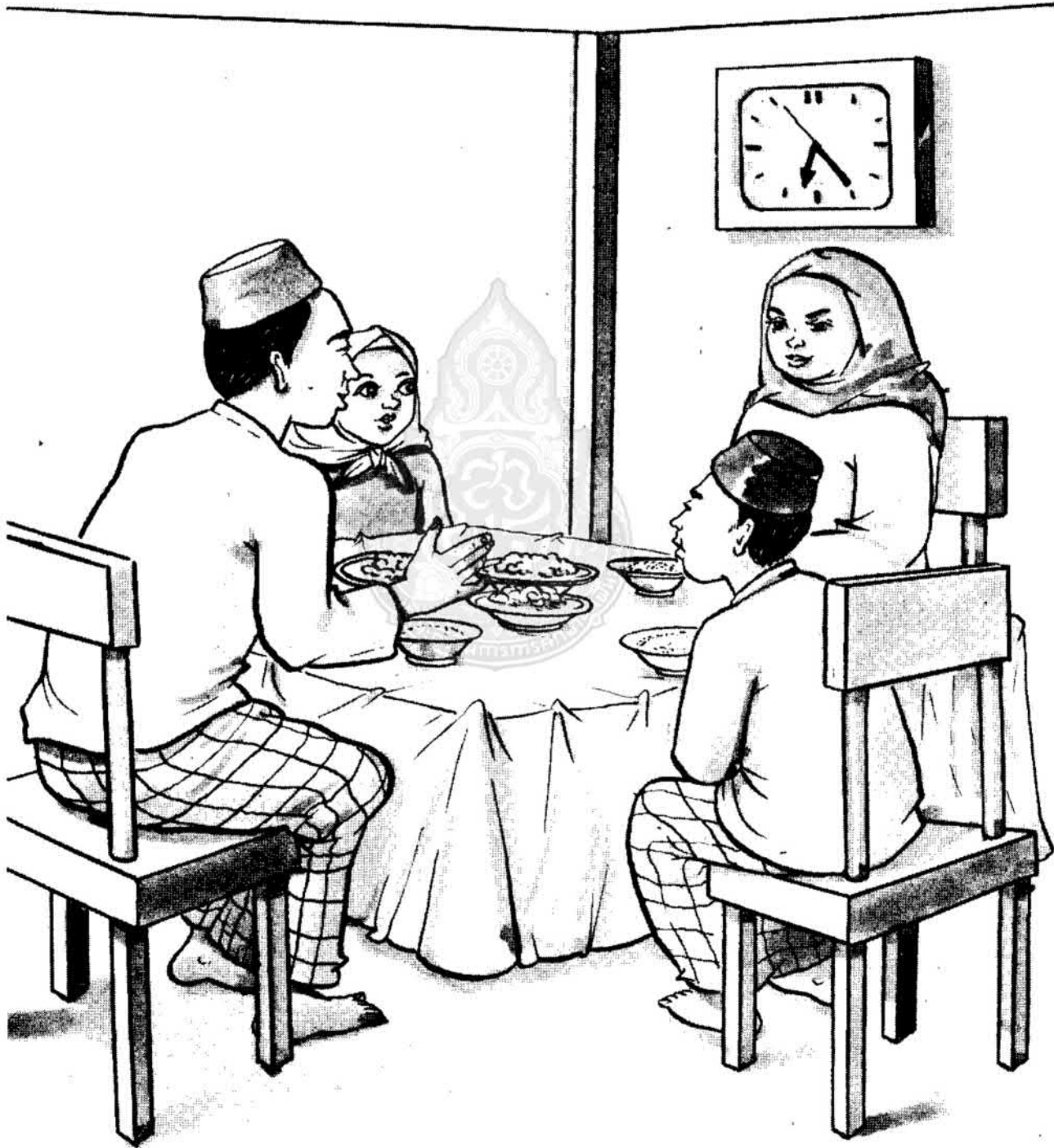
๘. หัวเราะ

๙. เกิดกรณีที่เสียน้ำละหมาด

๑๐. เป็นมูรตัด คือ สิ้นสภาพการเป็นมุสลิม

กิจกรรมท้ายบท

๑. เติมข้อความในช่องว่างต่อไปนี้ให้สมบูรณ์
 - ๑.๑ ละหมาด ตามศัพท์ หมายถึง.....
 - ๑.๒ ละหมาด ทางศาสนา หมายถึง.....
๒. คุณสมบัติของผู้ที่ต้องละหมาดมีดังนี้
 - ๒.๑
 - ๒.๒
 - ๒.๓
 - ๒.๔
 - ๒.๕
 - ๒.๖
๓. เงื่อนไขของการละหมาดมีกี่ประการ อะไรบ้าง
๔. ก่อนละหมาดต้องปฏิบัติอย่างไร
๕. สาเหตุที่ทำให้เสียละหมาดมีอะไรบ้าง
๖. รุกนละหมาดมีกี่ประการ อะไรบ้าง
๗. ให้นักเรียนอธิบายหลักการ (rukun) ละหมาดให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้น

บทที่ ๗

การถือศีลอด

(อิส - เสามุ)

การถือศีลอด เป็นการปฏิบัติศาสนกิจอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นการภักดีต่ออัลลอฮ์ พระองค์ได้ทรงบัญญัติให้มวลมุสลิมถือปฏิบัติในปีที่ ๒ แห่งฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ดังปรากฏในคัมภีร์อัล - กุรอาน ความว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธา การถือศีลอดได้ถูกกำหนดแก่สุเจ้า ดังได้เคยถูกกำหนดแก่กลุ่มชนก่อนสุเจ้า แน่นอนสุเจ้าจักได้ปกป้องตัวเองให้พ้นจากความชั่ว”

(ซูเราะฮ์อัล - บะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ ๑๘๓)

การถือศีลอด คือการงดเว้นจากการกิน การดื่ม การร่วมประเวณี ฯลฯ ตั้งแต่เริ่มแสงอรุณจนกระทั่งตะวันตกดิน

ประโยชน์ของการถือศีลอด มีหลายประการ เช่น

๑. แสดงถึงความเสมอภาค มุสลิมทุกคนไม่ว่าอยู่ในระดับใดจะต้องถือศีลอด
๒. เป็นการแสดงความภักดีต่ออัลลอฮ์
๓. ทำให้เป็นผู้อดทน สำนวนทน นอบน้อมไม่เย่อหยิ่งจองหอง หรือพุดจาสามหา
๔. ทำให้เห็นใจกัน เพราะการถือศีลอดทำให้เศรษฐกิจและคนยากจนอยู่ในเงื่อนไขอันเดียวกัน
๕. ทำให้มีสุขภาพดีขึ้นทั้งร่างกายและจิตใจ

คุณสมบัติของผู้ที่ต้องถือศีลอด

๑. เป็นมุสลิม
๒. บรรลุนิติภาวะ และมีสติสัมปชัญญะ (มุกัลลัฟ)
๓. มีความสามารถถือศีลอดได้

๔. ไม่เจ็บป่วย
๕. ไม่อยู่ในระหว่างการเดินทางไกล
๖. ปราศจากหัยฎุ นิฟาส และวิลาคะฮ์
๗. รู้ว่าถึงเดือนเราะมะฎอน

หลักการของการถือศีลอด มี ๓ ประการ คือ

๑. นิยะฮ์ในเวลากลางคืนทุก ๆ คืนในเดือนเราะมะฎอน ตั้งแต่ดวงตะวันตกดินจนเริ่มแสงอรุณขึ้นดังนี้

نَوَيْتُ صَوْمَ غَدٍ عَنْ أَدَاءِ فَرْضِ رَمَضَانَ بِتَعَالَى

ความว่า “ข้าพเจ้าตั้งใจถือศีลอดในวันพรุ่งนี้ของเดือนเราะมะฎอนซึ่งเป็นข้อบังคับเพื่ออัลลอฮ์”

๒. จดเว้นการกิน ดื่ม ร่วมประเวณี หรือเจตนาทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดลงล้าเข้าไปในร่างกาย เช่น ทางปาก จมูก หู ทวารหนัก ทวารเบา ในเวลากลางวัน ยกเว้นการฉีดยาเพื่อรักษาโรค
๓. ไม่อาเจียนโดยเจตนา

ข้อควรปฏิบัติ (สุนัต) ในเดือนแห่งการถือศีลอด

๑. อ่านคัมภีร์อัล - กุรอาน กล่าวเศาะละวาตและอิสติฆฟารให้มาก ๆ
๒. เว้นจากการพูดเท็จ หยาบคาย และมีโทสะ
๓. แจกจ่ายอาหารให้คนยากจนและบริจาค
๔. อ่านดุอาอ์ก่อนแก่ศีลอดว่า اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَىٰ رِزْقِكَ اَفْطَرْتُ
ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ ฉันได้ถือศีลอดเพื่อพระองค์ และฉันแก่ศีลอดด้วยเครื่องยังชีพของพระองค์”
๕. รับประทานอาหารทันทีเมื่อได้เวลา
๖. ควรละศีลอดด้วยผลอินทผลัม ถ้าไม่มีให้ละศีลอดด้วยน้ำ
๗. รับประทานเพียงเล็กน้อยก่อน แล้วรับประทานตามสมควร
๘. ละหมาดตะรอวีหฺ ละหมาดวิตรฺ หรือละหมาดสุนนะฮ์อื่น ๆ
๙. ให้รับประทานข้าวสະหุรฺก่อนแสงอรุณ
๑๐. อาบน้ำญะนาบะฮ์และอาบน้ำหลังหมดหัยฎุ นิฟาสก่อนแสงอรุณ

ผู้ที่ไม่ต้องถือศีลอด

๑. เด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (บาลีฆ)
๒. คนชราที่ไม่สามารถถือศีลอดได้หรือป่วยเรื้อรัง ให้จ่ายฟิดยะฮฺแทนตามแต่กรณี
๓. คนขาดสติสัมปชัญญะ
๔. คนเดินทางไกล แต่ต้องถือศีลอดชดใช้เมื่อเสร็จสิ้นการเดินทางแล้ว
๕. ผู้ป่วยที่ไม่สามารถถือศีลอดได้ แต่ต้องถือศีลอดชดใช้ภายหลัง
๖. ผู้หญิงที่มีหัยฎ นิฟาส และวิลาตะฮฺ แต่ต้องถือศีลอดชดใช้ภายหลัง
๗. หญิงมีครรภ์ที่เกรงว่าจะเกิดอันตรายแก่ตนและบุตร แต่ให้ถือศีลอดชดใช้เมื่อปลอดภัยแล้ว
๘. แม่นมซึ่งกำลังให้นมทารกอยู่ แต่ให้ถือศีลอดชดใช้ภายหลัง

บุคคลที่อนุโลมให้ละศีลอด

บุคคลที่อนุโลมให้ละศีลอดก่อนเวลาได้แต่ไม่ถือว่าได้ถือศีลอดครบในวันนั้น ต้องถือศีลอดชดใช้ภายหลัง ได้แก่บุคคลต่อไปนี้

๑. คนเดินทางไกล
๒. คนเจ็บป่วยเกรงจะเกิดอันตรายแก่ร่างกาย
๓. หญิงมีครรภ์หรือแม่มนที่เกรงจะเกิดอันตรายแก่ตนและบุตร
๔. คนหิวจัดหรือกระหายจัดจนไม่สามารถอดทนต่อไปได้
๕. คนชราที่ไม่สามารถถือศีลอดต่อไปได้

สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ (มักรูฮ) ในการถือศีลอด

๑. เคี้ยวสิ่งของต่าง ๆ เช่น ยาง ไม้ ฯลฯ
๒. ชิมอาหาร โดยให้อาหารล่องล้าเข้าไปในคอ
๓. หยอกเอิ้นระหว่างสามีภรรยา
๔. อาบน้ำเพื่อบรรเทาความหิวโหย หรือแปรงฟันเพื่อให้หายปากแห้ง
๕. ทำให้เลือดออกโดยไม่จำเป็น
๖. กล่าววาจาหยาบคายและมีโทสะ หรือนินทาใส่ร้ายผู้อื่น
๗. กลั้วปากหรือสูดน้ำเข้าจมูกแรงเกินไป
๘. สูดดมสารที่เป็นไอระเหยโดยเจตนา

สิ่งที่ทำให้เสียศีลตลอด

๑. เจตนาต้อนรับประทาน ต้ม หรือสุบ
๒. ร่วมประเวณีในขณะที่ถือศีลตลอด
๓. เจตนาทำให้น้ำอสุจิสลื่อนออกมา
๔. ขาดสติ เช่น เป็นลม สลบ หรือเป็นบ้า
๕. มีหัยญ นิฟาสหรือวิลาดะฮ์
๖. เจตนาอาเจียน
๗. เจตนาทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดล่วงล้ำเข้าไปทางตา ปาก หู จมูก และทวารทั้งสอง

กิจกรรมท้ายบท

๑. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการถือศีลตลอดให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้น
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยไปศึกษาค้นคว้าและส่งตัวแทนมาอภิปรายในหัวข้อ “การถือศีลตลอดมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างไร”
๓. ตอบคำถามต่อไปนี้
 - ๓.๑ การถือศีลตลอดคืออะไร
 - ๓.๒ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรขณะถือศีลตลอด
 - ๓.๓ สิ่งที่ทำให้เสียศีลตลอดมีอะไรบ้าง
๔. ให้นักเรียนรวบรวมศัพท์เฉพาะในบท พร้อมทั้งบอกความหมาย เขียนรายงานส่งครู

บทที่ ๘

ชะกาฮ์

ชะกาฮ์ เป็นหลักการหนึ่งในบรรดาหลักการอิสลาม ๕ ประการ ซึ่งถูกกำหนดในปีที่ ๒ แห่งฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ดังปรากฏหลักฐานในอัล - กุรอานว่า

وَأَقِمْ الصَّلَاةَ وَآتِ الزَّكَاةَ وَارْكَعْ مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿๔๓﴾

ความว่า “และจงดำรงการละหมาด และจงจ่ายชะกาฮ์ และจงรุกูพร้อมกับผู้รูกูทั้งหลาย”
(สูเราะฮ์อัล - บะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ ๔๓)

สภาพของสังคมที่มีปัญหาความแตกต่างระหว่างชนชั้น คนยากจนถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการดูแลจากสังคมเท่าที่ควร ส่วนคนมั่งมีมีความเป็นอยู่อย่างสุขสำราญ สภาพเหล่านี้ปรากฏอยู่ทั่วไป และนับวันจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นชะกาฮ์จึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อแก้ความเหลื่อมล้ำเหล่านี้ให้ลดน้อยลง

ประเภทของชะกาฮ์ มี ๒ ประเภท คือ

๑. ชะกาฮ์ทั่วไป คือทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่อยู่ครอบครองต้องจ่ายตามศาสนบัญญัติ เช่น เงินทอง ปศุสัตว์ ทรัพย์สิน แร่ธาตุ สินค้า ทรัพย์สินที่ขุดได้จากในดิน (ริกาซ สินแร่)
๒. ชะกาฮ์ฟิฏเราะฮ์ คือชะกาฮ์ส่วนบุคคลที่ทุกคนต้องจ่ายโดยจ่ายเป็นอาหารหลักที่ใช้รับประทานในท้องถิ่นนั้น เช่น ข้าว แป้ง วัว

คุณสมบัติของผู้ที่ต้องจ่ายชะกาฮ์ทั่วไป

๑. เป็นมุสลิม
๒. เป็นอิสระชน (ไม่เป็นทาส)
๓. มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอย่างสมบูรณ์

เงื่อนไขการจ่ายชะกาชั่วไป

๑. ชะกาชุปศุสัตว์ มีดังนี้
 - ๑.๑ ครอบครองครบรอบปี (เหาลุ)
 - ๑.๒ ครอบครองครบพิกัต (นิศอบ)
 - ๑.๓ สัตว์เลี้ยงที่ปล่อยให้หากินเองโดยไม่จ่ายค่าอาหาร
๒. ชะกาชู่เงินทอง มีดังนี้
 - ๒.๑ ครอบครองครบรอบปี
 - ๒.๒ ครอบครองครบพิกัต
๓. ชะกาชู่ธัญญาหารและผลไม้ที่เป็นอาหารหลักประจำวันเก็บไว้ได้นาน มีดังนี้
 - ๓.๑ ครอบครองครบพิกัต
 - ๓.๒ จ่ายหลังจากการเก็บเกี่ยว
๔. ชะกาชู่สินค้ำ มีดังนี้
 - ๔.๑ ต้องเป็นสิ่งของที่ครอบครองเพื่อประกอบการค้า
 - ๔.๒ สินค้านั้นเป็นสิทธิ์ของตน
 - ๔.๓ มีสิทธิ์ในสินค้ำและจะต้องเป็นไปโดยการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยน
 - ๔.๔ ต้องคิดราคาสินค้ำตามราคาท้องตลาดในปลายปี และมีมูลค่าไม่น้อยกว่าพิกัต
 - ๔.๕ ต้องไม่ใช่สินค้ำที่มีไว้ใช้ส่วนตัว
 - ๔.๖ ต้องครอบครองครบรอบปี

พิกัตชะกาชู่

บุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินต่าง ๆ ตามที่กล่าวต่อไปนี้ ต้องจ่ายชะกาชู่ในพิกัตดังนี้

๑. ชะกาชุปศุสัตว์
 - ๑.๑ อูฐ

ไม่ต้องจ่ายชะกาชู่ถ้ามีน้อยกว่า ๕ ตัว

ทุก ๆ ๕ ตัว ต้องจ่ายแพะอายุย่างเข้าปีที่สอง ๑ ตัว

ถ้ามี ๒๕ ตัว ต้องจ่ายลูกอูฐอายุย่างเข้าปีที่สอง (บินตุมะคอกฏ) ๑ ตัว

ถ้ามี ๓๖ ตัว ต้องจ่ายลูกอูฐอายุครบ ๒ ปี (บินตุละบูน) ๑ ตัว

ถ้ามี ๔๖ ตัว ต้องจ่ายลูกอูฐอายุครบ ๓ ปี (หิกเกาะฮุ) ๑ ตัว

ถ้ามี ๖๑ ตัว ต้องจ่ายลูกอูฐอายุครบ ๔ ปี (ญะชะอะฮุ) ๑ ตัว
 - ๑.๒ วัว ควาย

ถ้ามีต่ำกว่า ๓๐ ตัวไม่ต้องจ่ายชะกาชู่

ทุก ๆ ๓๐ ตัว ต้องจ่ายลูกวัวหรือควายที่มีอายุย่างเข้าปีที่สอง (ตะบือ) ๑ ตัว
 ถ้ามี ๔๐ ตัว ต้องจ่ายลูกวัวหรือควายที่มีอายุย่างเข้าปีที่สาม (มุสินนะฮฺ) ๑ ตัว
 ถ้ามี ๖๐ ตัว ต้องจ่ายลูกวัวหรือควายที่มีอายุครบ ๑ ปี (ตะบือ) ๒ ตัว
 ทุก ๆ ๓๐ ตัว หลังจาก ๖๐ ตัว ต้องจ่ายลูกวัวหรือควายที่มีอายุ ๑ ปี ๑ ตัว
 ทุก ๆ ๔๐ ตัว หลังจาก ๖๐ ตัว ต้องจ่ายลูกวัวหรือควายที่มีอายุ ๒ ปี ๑ ตัว

๑.๓ แพะ แกะ

ถ้ามีต่ำกว่า ๔๐ ตัว ไม่ต้องจ่ายชะกาฮฺ

ถ้ามี ๔๐ - ๑๒๐ ตัว ต้องจ่ายลูกแพะอายุ ๒ ปี หรือลูกแกะอายุ ๑ ปี ๑ ตัว

ถ้ามี ๑๒๑ - ๒๐๐ ตัว ต้องจ่ายลูกแพะอายุ ๒ ปี อย่างเข้าปีที่สาม ๒ ตัว

ถ้ามี ๒๐๑ - ๓๐๐ ตัว ต้องจ่ายลูกแพะอายุ ๒ ปี อย่างเข้าปีที่สาม ๓ ตัว

ทุก ๆ ๑๐๐ ตัว หลังจาก ๓๐๐ ตัว ต้องจ่ายแพะหรือแกะ ๑ ตัว

๒. ชะกาฮฺเงินทอง นอกเหนือจากที่ใช้เป็นเครื่องประดับ ผู้ครอบครองทองคำ ๒๐ มิชกอล (หนักประมาณ ๖ บาท) หรือครอบครองเงินจำนวน ๒๐๐ ดิรฮัม (หนักประมาณ ๔๐ บาท หรือ ๖๕๐ กรัม) ต้องจ่ายในอัตราร้อยละ ๒.๕

๓. ชะกาฮฺธัญญาหาร เมื่อครบ ๕ วัสัค ต้องจ่ายร้อยละ ๑๐ ในกรณีที่ใช้ น้ำตามธรรมชาติ แต่ถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรดหรือรดน้ำ ให้จ่ายร้อยละ ๕

๔. ชะกาฮฺสินค้า จ่ายร้อยละ ๒.๕ ต่อทรัพย์สินที่คิดได้ในสิ้นปี

๕. ชะกาฮฺสินแร่ต่าง ๆ มีพิกัตตามข้อ ๒. จ่ายร้อยละ ๒.๕

๖. ชะกาฮฺทรัพย์สินที่ขุดได้ (ริกาซ) ถ้าครบพิกัตตามข้อ ๒. ต้องจ่ายร้อยละ ๒๐

บุคคลที่ต้องจ่ายชะกาฮฺฟิฏเราะฮฺ

๑. เป็นมุสลิม
๒. มีชีวิตอยู่จนถึงเวลาตะวันตกดินในวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน
๓. ต้องมีทรัพย์สินเหลือจากค่าอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มส่วนตัว
๔. ผู้ปกครองต้องจ่ายแทนผู้อยู่ใต้การปกครองด้วย

เวลาในการจ่ายชะกาฮฺฟิฏเราะฮฺ

๑. เวลาที่ดีที่สุด (อับฎูล) ควรจ่ายก่อนละหมาดอีตเล็กน้อย
๒. เวลาที่ต้องจ่าย (วาญิบ) เริ่มตั้งแต่ตะวันตกดินของวันสิ้นเดือนเราะมะฎอนจนถึงเข้าเวลาละหมาดอีต
๓. เวลาที่อนุญาตให้จ่ายได้ ตั้งแต่ต้นเดือนเราะมะฎอน

เงื่อนไขการจ่ายชะกาฮ์ฟิฎเราะฮ์

๑. ต้องเป็นพืชพรรณธัญญาหารที่รับประทานในท้องถิ่น
๒. ต้องเป็นสิ่งที่ได้มาโดยชอบธรรมและดีงาม
๓. บริจาคคนละ ๑ กันตัง
๔. มีนียะฮ์

ผู้มีสิทธิรับชะกาฮ์ มี ๘ ประเภท

๑. คนอนาถา (พะกิรฺ) คือคนที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอแก่ความจำเป็น
๒. คนขัดสน (มิสกิน) มีสภาพคล้ายข้อ ๑. แต่ฐานะดีกว่าเล็กน้อย
๓. เจ้าหน้าที่ (อามิล) หมายถึงผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รวบรวมและแจกจ่ายชะกาฮ์
๔. ผู้ที่เพิ่งเข้ารับนับถืออิสลาม (มุอัลลัฟ)
๕. ทาสที่ได้สัญญาต่อนายจะหาเงินมาไถ่ตัวเป็นอิสระ
๖. ผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวที่ใช้จ่ายไม่ขัดกับหลักอิสลาม
๗. ผู้ทำการต่อสู้เพื่อการดำรงไว้ซึ่งศาสนาอิสลาม (สะบีลิลลาฮ์)
๘. ผู้ที่อยู่ในระหว่างการเดินทางไกลที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาและขาดปัจจัย (อิบนุส-สะบีล)

ประโยชน์ของชะกาฮ์ต่อสังคม

ทรัพย์สินทั้งหมดที่รวบรวมจากชะกาฮ์จะถูกนำมารวบรวมไว้ที่คลังสมบัติของรัฐ เรียกว่า บัยตุลมาล จากนั้นเจ้าหน้าที่ก็นำไปแจกจ่ายแก่บุคคลทั้ง ๘ ประเภทดังกล่าว อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ดังนี้

๑. เป็นการอุดหนุนเกื้อกูลและให้กำลังใจแก่บุคคลที่ได้รับ เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าสังคมไม่ได้ทอดทิ้งเขา
๒. เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
๓. ลดปัญหาอาชญากรรม
๔. ลดปัญหาเศรษฐกิจของสังคม
๕. เป็นการขัดเกลาจิตใจผู้ที่จ่ายชะกาฮ์ให้เป็นคนรู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น อันก่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคม
๖. เป็นสวัสดิการอย่างหนึ่งของสังคม เพราะทรัพย์สินที่เก็บไว้นั้น ภายหลังได้นำไปใช้ในการช่วยเหลือคนจนและบูรณะสาธารณประโยชน์ทางศาสนา ซึ่งนับเป็นการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

กิจกรรมทำยบท

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยอภิปรายเรื่อง “ประโยชน์ของชะกาสุที่มีต่อสังคม” แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

๒. เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๒.๑ ชะกาสุ มี.....ประเภท

๒.๒ ชะกาสุทั่วไปคือ.....

๒.๓ ชะกาสุพิกุลระฮู คือ.....

๒.๔ เงื่อนไขสำหรับการจ่ายชะกาสุ

ก.

ข.

ค.

ง.

๒.๕ ผู้มีสิทธิรับชะกาสุมี.....ประเภท ได้แก่.....

.....

.....

๓. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เคยพบเห็นการรับ - จ่ายชะกาสุพิกุลระฮู

บทที่ ๕

หัจญ์และอุมเราะฮ์

หัจญ์ ตามศัพท์แปลว่า การมุ่งไปสู่ ทางศาสนบัญญัติหมายถึง การมุ่งไปยังบัยตุลลอฮ์ เพื่อบำเพ็ญศาสนกิจ

อุมเราะฮ์ ตามศัพท์แปลว่า การเยี่ยม ทางศาสนบัญญัติหมายถึง การเยี่ยมบัยตุลลอฮ์ เพื่อบำเพ็ญศาสนกิจ

หัจญ์และอุมเราะฮ์เป็นศาสนกิจเพื่อการภักดีต่ออัลลอฮ์ สُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّكَ رَبِّ الْعَالَمِينَ หัจญ์ทำให้ บรรดามุสลิมทั่วโลกได้ไปร่วมชุมนุมพบปะ ณ สถานที่แห่งเดียวกัน และศึกษาความเป็นอยู่ของ พี่น้องร่วมศาสนาเพื่อความเป็นเอกภาพ เสมอภาค และภราดรภาพของมวลมุสลิม

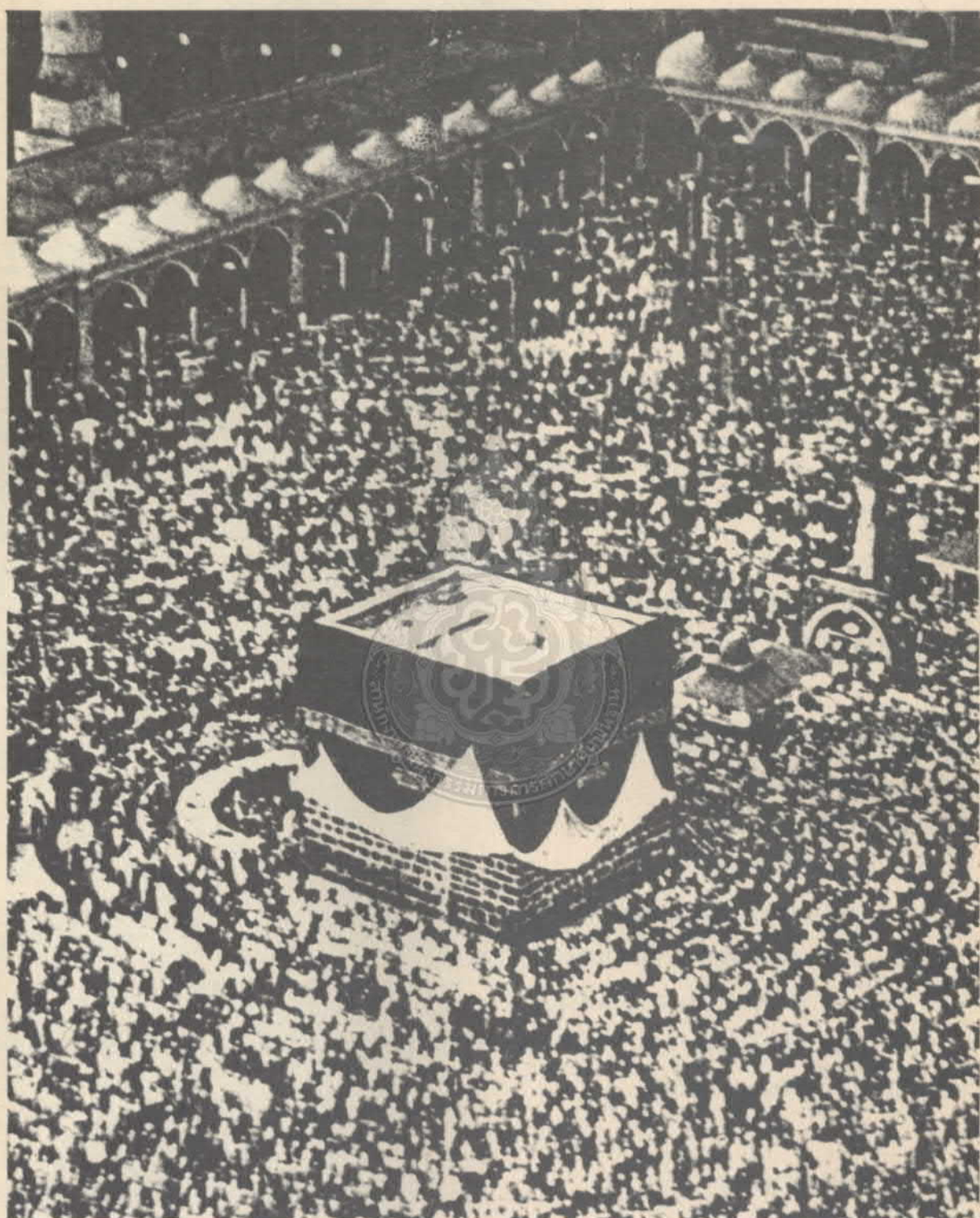
เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้ที่ต้องทำหัจญ์และอุมเราะฮ์

๑. เป็นมุสลิม
๒. บรรลุนิติภาวะ
๓. มีสติสัมปชัญญะ
๔. เป็นอิสระชน (ไม่เป็นทาส)
๕. มีความสามารถทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์
๖. มีความปลอดภัยในทางเดินทาง
๗. ในกรณีที่ เป็นสุภาพสตรี จะต้องมามีสามีหรือญาติผู้ชายที่ไม่มีสิทธิแต่งงานกันตามหลัก ศาสนาอิสลามร่วมเดินทางไปด้วย

หลักการ (รูกน) ทำหัจญ์

หลักการทำหัจญ์ มี ๕ ประการ คือ

๑. อิหฺรอมพร้อมกับนียะฮ์ว่า

نَوَيْتُ الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِنَفْسِي

ความว่า “ข้าพเจ้าทำหัจญ์และครองอิหฺรอมเพื่ออัลลอฮ์”

๒. วุกุฟ คือการหยุดพักที่ทุ่งอะเราะเะฟะฮ์ในวันที่ ๙ เดือนซุลหิจญะฮ์ โดยเริ่มตั้งแต่บ่ายวันที่ ๙ ถึงรุ่งอรุณของวันที่ ๑๐
๓. เฎาะวาฟ คือการเดินเวียนซ้ายรอบบัยตุลลอฮ์ ๗ รอบ
๔. สะแอ คือการเดินจากกุเฆอาฮ์ - เคาะฟาถึงกุเฆอาฮ์ - มัรวะฮ์ ไปกลับ ๗ เที่ยว (ระยะทางระหว่างกุเฆอาทั้งสองประมาณ ๔๕๐ เมตร)
๕. ตะฮ์ลุล คือการโกนผมหรือตัดผมอย่างน้อย ๓ เส้น เป็นการสิ้นสุดการอิหฺรอม

หลักการ (รูกน) ทำอุมเราะฮ์

การทำอุมเราะฮ์นั้น เป็นการปฏิบัติศาสนกิจอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับหัจญ์ แต่ทำได้ตลอดปี หลักการก็เหมือนกับการทำหัจญ์ทุกประการ ยกเว้นการวุกุฟที่ทุ่งอะเราะเะฟะฮ์เท่านั้นที่ไม่ต้องปฏิบัติ การทำอุมเราะฮ์นั้นเรานิยามว่า

نَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِنَفْسِي

ความว่า “ข้าพเจ้าทำอุมเราะฮ์และอิหฺรอมอุมเราะฮ์เพื่ออัลลอฮ์”

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการทำหัจญ์

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการทำหัจญ์มี ๖ ประการ คือ

๑. อิหฺรอม คือการสวมชุดอิหฺรอมและนิยาม ณ เขตที่กำหนดเอาไว้ (มีกอต) ซึ่งมีดังนี้
 - ๑.๑ ณุหฺฟะฮ์ เป็นชื่อหมู่บ้านตั้งอยู่ระหว่างนครมักกะฮ์กับนครมะดีนะฮ์ (แต่ปัจจุบันใช้หมู่บ้านเราะบีย) เป็นมีกอตสำหรับชาวฮิยาบ์ ประเทศแถบตะวันออกกลาง แอฟริกา และยุโรป หรือทุกประเทศที่ผ่านมาแถบนั้น
 - ๑.๒ อีรูกิน เป็นชื่อหมู่บ้านห่างจากนครมักกะฮ์ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร เป็นมีกอตสำหรับชาวอิรักและประเทศที่เดินทางผ่านแถบนั้น
 - ๑.๓ ซุลหุลัยฟะฮ์ เป็นชื่อสถานที่ซึ่งเป็นมีกอตสำหรับชาวมะดีนะฮ์และประเทศที่เดินทางผ่านแถบนั้น
 - ๑.๔ ยะลัมลัม เป็นชื่อภูเขาซึ่งอยู่ห่างจากนครมักกะฮ์ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร เป็นมีกอตสำหรับชาวเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศที่เดินทางผ่านแถบนั้น
 - ๑.๕ ชาวมักกะฮ์จะทำการครองอิหฺรอมในนครมักกะฮ์

๒. ขว้างก้อนหินขนาดเล็กไปในบริเวณเสาหินทั้ง ๓ ต้นตามศาสนบัญญัติ คือ

๒.๑ ญัมเราะฮฺ อัล - อูลา คือเสาต้นแรกตั้งอยู่ก่อนมาทางมัสญิดค็อยฟู

๒.๒ ญัมเราะฮฺ อัล - วุสฏอ คือเสาต้นกลาง

๒.๓ ญัมเราะฮฺ อัล - กุบรอ หรือ ญัมเราะฮฺ อะกะาะบะฮฺ คือเสาต้นสุดท้าย ตั้งอยู่

ทางด้านมัสญิดอัล - หะรอม

๓. หยุดพักที่มุขตะลียะฮฺ

๔. พักแรมที่มินาในวันดัฮริก คือวันที่ ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ เดือนซุลหิจญะฮฺ

๕. เฆาะวาฟะดาอฺ ๗ รอบ

๖. ไม่กระทำการที่เป็นข้อห้ามขณะอิหฺรอม

ถ้าผู้ทำหัจญ์ขาดข้อใดข้อหนึ่ง เขาต้องชดเชยโดยการเสียค่าปรับ (ดัม) คือการเชือดแพะแจก ๑ ตัว

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเฆาะวาฟ

๑. ปกปิดเอาเราะฮฺ

๒. ปราศจากหะดัษเล็กและหะดัษใหญ่

๓. ปราศจากสิ่งสกปรก

๔. ให้บัยตุลลอฮฺอยู่ทางด้านซ้ายของลำตัวตลอดเวลา

๕. เริ่มต้นเฆาะวาฟจากบริเวณตรงกับที่ตั้งของหินดำ

๖. เฆาะวาฟให้ครบ ๗ รอบ

๗. เฆาะวาฟภายในมัสญิดอัล - หะรอม

๘. อยู่ด้านนอกหินโค้งอิสมาอีล

๙. ไม่เปลี่ยนการนียะฮฺเฆาะวาฟไปเป็นอย่างอื่น

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการสะอ์

๑. กระทำภายหลังการเฆาะวาฟ

๒. เริ่มต้นที่เศาะฟา

๓. สิ้นสุดเที่ยวที่ ๗ ที่มัวเราะฮฺ

๔. ปฏิบัติให้ครบ ๗ เที่ยว

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการวุฎุฟ

ผู้ทำหัจญ์ต้องไปอยู่ที่ทุ่งอะเราะะฟะฮฺแม้เพียงชั่วครู่ก็ตาม

สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุหนัต) ในการทำหัจญ์

สิ่งที่ควรปฏิบัติ (สุหนัต) ในการทำหัจญ์ คือ

๑. กล่าวตัลบีเยฮฺระหว่างครองอิหฺรอม
๒. ฏะวาฟกุดมก่อน เมื่อเข้านครมักกะฮฺ
๓. ครองอิหฺรอมสีขาว
๔. ทำหัจญ์ก่อนอุมเราะฮฺ

ข้อห้ามในการอิหฺรอม

๑. ห้ามผู้ชายนุ่งหม้อด้วยผ้าที่เย็บติดกัน
 ๒. ห้ามผู้ชายคลุมศีรษะ
 ๓. ห้ามผู้หญิงคลุมหน้าและมือทั้งสอง
 ๔. ห้ามทำให้ผม เล็บ และขนร่วงหล่น
 ๕. ห้ามใช้ครีมใสมดม น้ำหอม และของหอมทุกชนิด
 ๖. ห้ามล่าสัตว์
 ๗. ห้ามร่วมประเวณี
 ๘. ห้ามแต่งงาน (อັกดูน นิกาคฺ)
 ๙. ห้ามตัด โค่น หรือทำลายต้นไม้ในอาณาเขตแผ่นดินหะรอม
- ถ้าหากกระทำในสิ่งที่ต้องห้ามดังกล่าวจะต้องเสียค่าปรับ (ฟิดยะฮฺ)

สิ่งที่ทำให้เสียหัจญ์และอุมเราะฮฺ

สิ่งที่ทำให้หัจญ์และอุมเราะฮฺเป็นโมฆะ ได้แก่ การร่วมประเวณีโดยเจตนา ทั้งนี้ก่อนการเปลื้องอิหฺรอม (ตะฮัลลุล) ครั้งที่ ๑ ผู้ทำหัจญ์ที่ละเมิดการกระทำดังกล่าวต้องปฏิบัติหัจญ์ให้ครบถ้วน และต้องชดใช้การทำหัจญ์ใหม่ในปีต่อไปทันที พร้อมกับต้องเสียค่าปรับสถานหนักด้วย ถ้าร่วมประเวณีก่อนตะฮัลลุลครั้งที่ ๒ หัจญ์ครั้งนั้นไม่เป็นโมฆะ แต่ต้องเสียค่าปรับสถานหนักเช่นกัน ค่าปรับทั้งสองกรณีนี้ให้เสียเฉพาะผู้เป็นสามีเท่านั้น

การเสียค่าปรับสถานหนักให้ปฏิบัติดังนี้

๑. เชือดอูฐ ๑ ตัว แล้วแจกเนื้อเป็นทานแก่คนยากจน
๒. ถ้าไม่สามารถซื้ออูฐได้ให้ใช้วัวแทน ๑ ตัว
๓. ถ้าไม่สามารถซื้อวัวได้ให้ใช้แพะแทน ๗ ตัว
๔. ถ้าไม่สามารถซื้อแพะได้ให้ซื้ออาหารเท่าราคาอูฐ เช่น แจกจ่ายข้าวสารแก่คนยากจน
๕. ถ้าไม่มีเงินให้คิดราคาอาหารเป็นลิตรเท่าราคาอูฐ แล้วถือศีลอดแทนลิตรละ ๑ วัน

ผลบุญของการทำหัจญ์

การไปทำหัจญ์นั้นเป็นการชำระจิตใจ ถ้าผู้ไปทำหัจญ์นั้นทำด้วยความบริสุทธิ์ใจครบถ้วนทุกประการ และไม่ทำสิ่งชั่วร้าย เขาจะพ้นจากบาป บริสุทธิ์เปรียบเสมือนทารกแรกเกิด ดังปรากฏในหะดีษจากอะบีฮุร็อยเราะฮฺความว่า

“ผู้ใดทำหัจญ์เพื่ออัลลอฮฺโดยเขาไม่พูดหยาบคายและไม่ประพฤติชั่ว เขจะมีสภาพหมดบาปหมดโทษ ประดุจเดียวกับวันแรกที่แม่ของเขาให้กำเนิดเขา”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

เขาจะได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮฺด้วยสวรรค์ ดังปรากฏในหะดีษจากอะบีฮุร็อยเราะฮฺความว่า

“...และหัจญ์ที่ปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ (หัจญ์มับูร) นั้น ไม่มีสิ่งตอบแทนใด ๆ อีกแล้ว นอกจากสวรรค์”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

อัลลอฮฺยังตอบแทนในทรัพย์สินอีกด้วยดังปรากฏในหะดีษ ความว่า

“ทรัพย์สินสมบัติที่ใช้ในกิจการหัจญ์นั้นเปรียบเสมือนทรัพย์สินที่ใช้ในวิถีทางแห่งอัลลอฮฺ”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

กิจกรรมท้ายบท

๑. ตอบคำถามต่อไปนี้

- ๑.๑ หัจญ์และอุมเราะฮฺคืออะไร
- ๑.๒ เงื่อนไขของการทำหัจญ์และอุมเราะฮฺ มีอะไรบ้าง
- ๑.๓ จงบอกกรุณของการทำหัจญ์มาให้ครบ
- ๑.๔ ฎะวะวาฟคืออะไร
- ๑.๕ สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการฎะวะวาฟมีอะไรบ้าง
- ๑.๖ มีสาเหตุใดบ้างที่ทำให้หัจญ์และอุมเราะฮฺเป็นโมฆะ
- ๑.๗ การเสียตัมคืออะไรและปฏิบัติอย่างไร

๒. แบ่งกลุ่มอภิปรายเรื่องการไปทำหัจญ์ตามที่นักเรียนเคยทราบมา

๓. ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในการทำหัจญ์ และเขียนรายงานส่ง

ภาคผนวก

๑. ในการทำตะยัมมุมนั้นแต่ละครั้งใช้ละหมาดฟรฎูได้เพียงครั้งเดียว ถ้าจะละหมาดฟรฎูอื่นอีกต้องทำตะยัมมุมนใหม่ แม้ว่าตะยัมมุมนั้นจะยังไม่เสียก็ตาม ส่วนละหมาดสุนนะฮฺจะทำการกี่ครั้งก็ได้

๒. ผู้ที่มีความจำเป็นไม่สามารถละหมาดได้ในเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเนื่องมาจากการเจ็บป่วยหรือเดินทางไกล อนุญาตให้เขาละหมาด ๒ เวลารวมกันได้ เรียกว่า ละหมาดญะมะอฺ คือ การเอาละหมาด ๒ เวลามา รวมละหมาดในเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น ละหมาดซุฮฺรฺรวมกับอัสฺรฺ ทำในเวลาซุฮฺรฺหรืออัสฺรฺ ละหมาดมัฆริบรวมกับอิซาอฺ ทำในเวลามัฆริบหรืออิซาอฺ

๓. การขาดละหมาดที่ถือว่าไม่เป็นบาป แต่ต้องละหมาดทดแทนภายหลังมีดังนี้

๓.๑ คนที่นอนหลับโดยมั่นใจว่าจะตื่นขึ้นมาทำละหมาดทันเวลา

๓.๒ คนที่ลืมเนื่องจากทำภารกิจเกี่ยวกับศาสนา

๔. สิ่งที่ไม่ควรกระทำ (มักรฺฮฺ) ขณะละหมาด

๔.๑ อ่านเสียงดังในที่ที่ควรอ่านเบา ๆ และอ่านเบา ๆ ในที่ที่ควรอ่านเสียงดัง

๔.๒ หันหน้าออกจากทิศกิบละฮฺโดยไม่มี ความจำเป็น ทั้งนี้ต้องไม่ให้หน้าออกออกด้วย

๔.๓ ให้สัญญาณด้วยกิริยาแก่ผู้อื่นโดยไม่มี ความจำเป็น

๔.๔ ละหมาดด้วยความรีบร้อน

๔.๕ ละหมาดในที่เดิมทุกเวลา เว้นแต่ผู้ทำหน้าที่อิมาม

๕. สุกฺนัตซะฮฺวี คือ สุกฺนัตซัดเซยฺกอนให้สลาม การสุกฺนัตให้สุกฺนัต ๒ ครั้ง กระทำในกรณีต่อไปนี้

๕.๑ ละทิ้งสุนัตอับฮามู

๕.๒ กระทำสิ่งที่เสียละหมาดโดยไม่ตั้งใจ เช่น พุด

๕.๓ สับเปลี่ยนรูกนเกาลี (รูกนที่เป็นคำกล่าว) โดยไม่ตั้งใจ เช่น อ่าน สุเราะฮฺอัล - ฟาติหะฮฺ ขณะนั่งตะฮียะฮฺ เป็นต้น

๕.๔ เพิ่มรูกนฟิอฺลี (รูกนที่เป็นการกระทำ) เนื่องจากสงสัยว่าปฏิบัติรูกนไม่ครบ

๖. การละหมาดญะมาอะฮฺ คือการละหมาดร่วมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เป็นสิ่งควรกระทำอย่างยิ่งเพราะจะมีผลบุญมากกว่าละหมาดคนเดียวถึง ๒๗ เท่า ทั้งยังเป็นการพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีโอกาสสนทนาปัญหาศาสนาอีกด้วย การละหมาดญะมาอะฮฺนั้นจะต้องมีผู้นำคนหนึ่งเรียกว่า อิมาม อยู่ข้างหน้า ส่วนผู้ละหมาดตามข้างหลังเรียกว่า มะอฺมูม

๗. การเดินทางไกลที่กล่าวถึงในบทเรียนนี้หมายถึง การเดินทางที่มีระยะทาง ๒ มัรฺหะละฮฺ คือระยะทางตั้งแต่ ๔๖ กิโลเมตรขึ้นไป

๘. นะณีส หมายถึงสิ่งสกปรกที่ทำให้เสียการละหมาด แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด

๘.๑ นะณีสหนัก (นะณีสะฮฺ มุซ็อลละเซาะฮฺ) ได้แก่ สุนัข สุนัข และลูกที่เกิดจากสัตว์ทั้งสองหรือผสมพันธุ์กับสัตว์อื่น รวมทั้งมูลด้วย

๘.๒ นะณีสเบา (นะณีสะฮฺ มุค็อฟพะพะฮฺ) ได้แก่ น้ำปัสสาวะเด็กชายเล็ก ๆ ที่ยังกินนมอยู่โดยยังไม่ได้กินอาหารอย่างอื่น (อายุยังไม่ครบ ๒ ขวบ)

๘.๓ นะณีสกลาง (นะณีสะฮฺ มุตะวัสสิฎะฮฺ) ได้แก่ นะณีสอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวในข้อ ๘.๑ และ ๘.๒ เช่น เหล้า ปัสสาวะ อูจาระ เลือด มูลสัตว์ต่าง ๆ ฯลฯ

๙. วิธีชำระนะณีสทั้ง ๓ ชนิด

๙.๑ นะณีสหนัก ใช้น้ำล้าง ๗ ครั้ง และ ๑ ใน ๗ ครั้งต้องใช้น้ำผสมดินที่สะอาดชำระด้วย

๙.๒ นะณีสเบา ใช้น้ำพรมบริเวณที่ถูกนะณีส

๙.๓ นะณีสกลาง กรณีที่ไม่มีสี กลิ่น รส ใช้น้ำราดผ่านวัตถุที่ถูกนะณีส แต่ในกรณีที่มีสี กลิ่น รส ต้องชำระให้หมด ครั้งสุดท้ายต้องราดน้ำผ่านวัตถุนั้น

๑๐. หัยฎ (ประจำเดือนสตรี) คือโลหิตที่ออกมาจากอวัยวะเพศของผู้หญิง โดยทั่วไปเริ่มตั้งแต่อายุ ๙ ปีขึ้นไป ระยะเวลาของการมีประจำเดือนอาจมี

๑๐.๑ อย่างน้อย ๑ วันกับ ๑ คืบ

๑๐.๒ ปกติ ๗ วันกับ ๗ คืบ

๑๐.๓ อย่างมาก ๑๕ วันกับ ๑๕ คืบ

ถ้าเกินจากระยะเวลานี้ถือว่าเป็นเลือดเสีย (อิสติฮาฎะฮฺ) ซึ่งถือเป็นเลือดที่เกิดจากอาการป่วยของร่างกายไม่ใช่เลือดหัยฎ ในกรณีเช่นนี้ต้องปฏิบัติศาสนกิจตามปกติ แต่ต้องชำระอวัยวะเพศให้สะอาด ชั้ด้วยสาลีหรือผ้าอนามัย แล้วรีบอาบน้ำละหมาดและละหมาดทันที

๑๑. นิฟาส คือโลหิตหรือน้ำขาวปลาที่ไหลออกจากอวัยวะเพศของผู้หญิงอันเนื่องจากการคลอดบุตร อาจมีระยะเวลาดังนี้

๑๑.๑ อย่างน้อยชั่วครู่

๑๑.๒ ปกติ ๔๐ วัน ๔๐ คืบ

๑๑.๓ อย่างมาก ๖๐ วัน ๖๐ คืบ

ถ้าเกินจากระยะเวลานี้ถือว่าไม่ใช่เลือดนิฟาส ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีของเลือดเสีย (อิสติฮาฎะฮฺ)

รายชื่อผู้กร่างต้นฉบับ

๑. นายวันอาหมัด ฮูเซ็น
๒. นายอุมาร์ ดอยิบ
๓. นายนิเดร์ วาบา
๔. นายมะนุง แลโซะ
๕. นายอุเซ็ง อาแว
๖. นายอับดุลเราะห์มาน เจ๊ะแว
๗. นายอัมรินทร์ โต๊ะกานี
๘. นายสุวัฒน์ มานี
๙. นายจลมนรรัตน์ บากา
๑๐. นายอาแซะ หะยีและ
๑๑. นายประกิต วุฒิรัตน์โกวิท
๑๒. นายบราเฮง ลีฆะ
๑๓. นายเลาะ หะยีแะสะและ
๑๔. นายมานิต จารงค์
๑๕. นายอาหะมัด หะบาแย
๑๖. นายมาโนชญ์ บุญญานุวัตร
๑๗. นางสาวทวิวรรณ บุญมาศ
๑๘. นายเอื้อม หนูดำ
๑๙. นายอนุกุล เยี่ยงพฤษภาวัลย์
๒๐. นายสมมาตร กัณหาเวก
๒๑. นายธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง
๒๒. นายประทีป วุฒิรัตน์โกวิท
๒๓. นางนวลลออ โกศลกาญจน์
๒๔. นางพัชรี ภู่อารุง
๒๕. นางสาวสมร ยวนิมิ

รายชื่อผู้ร่วมประชุมสัมมนาปรับปรุงต้นฉบับ

๑. นายสอาด กะคะ
๒. นายรอหมาน หลีเซ็น
๓. นายวันอาหมัด ฮูเซ็น
๔. นายอับดุลมาลี ดอเลาะ
๕. นายมะหะมะ สาและ
๖. นายอุมาร์ ดอยิบ
๗. นายมะนุง แลโซะ
๘. นายเสรี เหล็กดี
๙. นายนิแวนาลี หะยีนิเลาะ
๑๐. นายดีอราแม หะยีอีดะ
๑๑. นายนาเชลุดิง หามะ
๑๒. นายอับดุลเลาะ เบ็ญมามะ
๑๓. นายกามาสุดิน หะยียามา
๑๔. นางสาวทัศนีย์ โต๊ะกาหลี
๑๕. นายมะ มะอิง
๑๖. นายอุเซง หะยีเจะเตะ
๑๗. นางสุนิสา เจ๊ะปูเต๊ะ
๑๘. นายมุสตอปา คูมีแด
๑๙. นายอับดุลรอหมัน เจ๊ะอารง
๒๐. นายมามะ มามะ
๒๑. นายจลมนรรัตน์ บากา
๒๒. นายมาโนชญ์ บุญญานุวัตร
๒๓. นางสาวทวิวรรณ บุญมาศ
๒๔. นางพัชรี ภู่อารุง
๒๕. นายโสภณ พฤษภาวันนิช
๒๖. นายเจ๊ะฮูเซ็น เจ๊ะอุบง
๒๗. นายประทีป วุฒิรัตน์โกวิท
๒๘. นายอุเซ็ง อาแว
๒๙. นายแวฮูโซะ สามะอาลี
๓๐. นายนิอาเรฟ ระเด่นอาหมัด

รายชื่อผู้ตรวจและพิจารณาต้นฉบับ

๑. นายดิเรก กุลสิริสวัสดิ์
๒. นายอิมรอน มะลูลีม
๓. นายอาศิส พิทักษ์คุมพล
๔. นายปรีดา ประพาศิตชอบ
๕. นางปราณี พาพานิช
๖. นางกุลมา รัชสมณี
๗. นายวิรัช บุญมา
๘. นายมณิศ วิทยานนท์
๙. นางสาวมาลินี โยธาสุมุท
๑๐. นายอู่ หมั่นทวี
๑๑. นายทวีศักดิ์ มูเนาะเราะห์
๑๒. นายไพบูลย์ เจ๊ะยอเด
๑๓. นายอัปดุลเลาะห์ ลออแมน
๑๔. นายมานิต จารงค์
๑๕. นายสุกรี บาราเฮง
๑๖. นายเสรี ยุทธนาศาสตร์
๑๗. นายประทีป วุฒิรัตน์โกวิท
๑๘. นางสาวศิรินทร์ คุณทวีชัย
๑๙. นางมัลลิกา มัสอูดี
๒๐. นายศิลปชัย วิศาลาภรณ์
๒๑. นางสุภรณ์ สภาพงศ์
๒๒. นางเพชรภรณ์ รื่นรมย์
๒๓. นายสุระ ดามาพงษ์
๒๔. นางสาวอัมมัญญา สิงห์อัศวิน
๒๕. นายวินัย รอดจ่าย
๒๖. นายชลวิทย์ ประพันธ์เนติวุฒิ

รายชื่อผู้บรรณาธิการต้นฉบับ

-
๑. นายดิเรก กุลสิริสวัสดิ์
 ๒. นายมานิต จารงค์
 ๓. นายอัปดุลเลาะห์ ลออแมน
 ๔. นายสุกรี บาราเฮง
 ๕. นายเสรี ยุทธนาศาสตร์
 ๖. นางสุภรณ์ สภาพงศ์
 ๗. นางเพชรภรณ์ รื่นรมย์
 ๘. นายชลวิทย์ ประพันธ์เนติวุฒิ

ผู้เขียนตัวอักษรอาหรับเพื่อใช้ทำอาร์ตเวอร์ค

นายมัสตอยา ดอมี

ผู้จัดทำโครงร่างภาพประกอบ

นายอัปดุลรอเล็ด เจ๊ะเลาะ

ผู้วาดภาพประกอบ

นายมณูญ ยูพันธ์

ISBN 974-00-7793-5 ***

9 789740 077930

ศึกษากับท้าวบิษย์
พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
นายสมมาตร มีศิลป์ ผู้พิมพ์และจัดพิมพ์

๔๐๐๐๗๓๕